

LE BANQUET CÉLESTE / DAMIEN GUILLON
MONTEVERDI'S *L'INCORONAZIONE DI POPPEA*

PROLOGO

Fortuna, Virtù, Amore

FORTUNA

Deh, nasconditi, o Virtù,
già caduta in povertà,
non creduta deità;
nume ch'è senza tempio,
diva senza devoti e senza altari,
dissipata, disusata,
abborrita, mal gradita,
ed in mio paragon sempre schernita.
Già regina, or plebea,
che per comprarti gl'alimenti e le vesti
i privilegi e i titoli vendesti.
Ogni tuo professore,
se da me sta diviso,
sembra un foco dipinto,
che né scalda né splende;
resta un calor sepolto
in penuria di luce;
Chi professa Virtù,
non spera mai
di posseder ricchezze o gloria alcuna,
se protetto non è dalla Fortuna.

VIRTÙ

Deh, sommergiti malnata,
rea chimera delle genti,
fatta dea degl'imprudenti.
io son la vera scala,
per cui Natura ascende al Sommo Bene.
io son la tramontana,
che sola insegno agl'intelletti umani
l'arte del navigar verso l'Olimpo.
Può dirsi senza adulazione alcuna
il puro incorrottile esser mio
termine convertibile con dio,
che ciò non si può dir di te Fortuna.

Fortuna:

verberg je, o Deugd!
tot armoede ben je vervallen,
ongeloofwaardig als godin
een godheid zonder tempel,
godin zonder gelovigen en altaren
je bent afgedankt,
verwaarloosd,
en wordt in tegenstelling tot mij, bespot!
ooit koningin, nu een bedelares
die voor voedsel en kleren
haar privileges en titels heeft verkwanseld
zonder mijn hulp
is elke volgeling van jou
als een namaakvuur:
het verwarmt niet
en blijft asgrauw
bij gebrek aan licht
wie de Deugd volgt,
hoeft niet te hopen
op rijkdom of roem
tenzij Fortuna zich over hem ontfermt!

Deugd:

scheer je weg, misbaksel!
ellendige hersenschim, die door
roekelozen tot godin verheven is!
ik ben de ware ladder
waarlangs de natuur ten hemel stijgt
ik ben de kompasnaald
die de menselijke geest leert
naar de Olympus te koersen
mijn reine wezen is zonder grootspraak
het evenbeeld van god te noemen
hetgeen men van jou
niet zeggen kan, Fortuna!

Fortune:

hide, O Virtue!
you have fallen into poverty
discredited goddess
a deity without a temple,
a goddess without devotees or altars
you are discarded,
neglected,
and unlike me, mocked!
once an empress, now a beggar
who has sold privileges and titles
for food and clothes.
Without my help
every follower of yours
seems like a fake fire:
neither warm
nor glowing
and left in darkness.
He who follows Virtue,
may never hope
for wealth or fame
unless Fortune takes care of him!

Virtue:

Go away, you wretch!
vile chimera, that the reckless
have chosen as Goddess!
I am the very ladder
along which nature rises to heaven
I am the north star
that teaches the human mind
to find his way to the Olympus
one could say that my pure being
is the image of God
a thing that can't
be said of you, Fortune!

AMORE

Che vi credete, o dee,
divider fra di voi del mondo tutto
la signoria e 'l governo,
escludendone Amore,
nume ch'è d'ambi voi tanto maggiore?
Io le virtù in insegno,
io le fortune domo;
questa bambina età
vince d'antichità
il Tempo e ogn'altro Dio,
gemelli siamo l'Eternità ed io.
Riveritemi, adoratemi,
e di vostro sovrano il nome datemi.

FORTUNA E VIRTÙ

Uman non è, non è celeste core
che contender ardisca con Amore.

AMORE

Oggi in un sol certame
l'un e l'altra di voi da me abbattuta
dirà che il mondo a' cenni miei si muta.

ATTO PRIMO

SCENA PRIMA

Ottone, due soldati della guardia
di Nerone che dormono.

OTTONE

E pure io torno qui,
qual linea al centro,
qual foco a sfera
e qual ruscello al mare,
e se ben luce alcuna non m'appare,
ahi so ben io che sta il mio
Sol qui dentro.

Caro tetto amoroso,
albergo di mia vita e del mio bene,
il passo e 'l core ad inchinarti viene.

Apri un balcon, Poppea,
col bel viso, in cui son le sorti mie,

Amor:

denken jullie nu heus
de heerschappij over de wereld
te kunnen verdelen
zonder rekening te houden met Amor,
de god die ver boven jullie verheven is?
ik onderwijs de deugden
ik beheers het lot
hoewel jong als een kind,
ben ik ouder
dan de tijd en alle andere goden
de eeuwigheid en ik zijn tweelingen
eer mij, aanbid mij,
en erken mij als jullie heerser

Fortuna & Deugd:

er is geen mens of god
die het waagt Amor te tarten

Amor:

vandaag nog zullen jullie beiden erkennen
na door mij te zijn verslagen
dat de wereld zich naar mijn bevelen voegt

Otto:

zo keer ik hier terug
als een straal naar het middelpunt
als het vuur naar de zon
als het beekje naar de zee
ik ontwaar geen licht
toch weet ik zeker
dat mijn zon hier binnen is

dierbaar, liefdevol huis
woonstee van mijn lief en leven
mijn hart snelt naar jou toe

open een raam, Poppea
laat je mooie gelaat

Love:

who do you think you are
dividing among yourselves
the judgement over the world
without regard for Amor,
the god who is far greater than you?
I teach the virtues
I control destiny
though I am young as a child,
I am older
than time and all the other gods
eternity and I are twins
honour me, worship me,
and bow to me as your ruler

Fortune & Virtue:

there is no man or god
who dares to defy Amor

Love:

today both of you will admit
after being overthrown by me
that the world acts on my commands

Otto:

I return here
like a line to the center
like the fire to the sun
like the stream to the sea
I see no light
yet I'm sure
that my sun is in here

dear, loving home
shelter of my love and my life
my heart rushes to you

open a window, Poppea
let your beautiful face

previeni, anima mia, precorri il die.

Sogni, portate a volo,
fate sentir in dolce fantasia
questi sospiri alla diletta mia.

Ma che veggio infelice?
Non già fantasmi, o pur notturne larve,
son questi i servi di Nerone;
ahi, dunque agl'insensati venti
io difondo i lamenti.
necessito le pietre a deplorarmi,
adoro questi marmi,
amoreggio con lagrime un balcone,
e in grembo di Poppea dorme Nerone.
Ha condotti costoro
per custodir se stesso dalle frodi.
O salvezza de' precipi infelice,
dormon profondamente i suoi custodi.
Ahi perfida Poppea,
son queste le promesse
e i giuramenti ch'accesero il cor mio?
Questa è la fede, o dio!
Io son quell'Ottone,
che ti segui,
che ti bramò,
che ti servi,
quell'Ottone che t'adorò,
che per piegarti e intenerirti il core
di lagrime imperlò preghi devoti,
gli spirti a te sacrificando in voti.
M'assicurasti al fine
ch'abbracciate avrei nel tuo bel seno
le mie beatitudini amorose;
io di credula speme il seme sparsi,
ma l'aria e 'l cielo a' danni miei rivolto
tempestò di ruine il mio raccolto.

SCENA SECONDA

Due soldati che si risvegliano.

PRIMO SOLDATO

Chi parla, chi va lì?
Ohimè, ancor non è dì?
Sorgono pur dall'alba i primi rai.
Non ho dormito in questa notte mai.

een voorbode zijn van de dag

dromen, laat deze zuchten
aan mijn geliefde horen

maar wat zie ik daar?
geen spoken of nachtelijke schimmen
het zijn de dienaren van Nero!
dan zijn mijn smeekbeden
verspild aan de wind
de stenen moeten me troosten;
ik omhels dit marmeer
met betraande ogen zie ik het raam
waarachter Nero in Poppea's armen ligt
hij heeft zijn wachters meegebracht
om zich tegen verraad te beschermen
maar hoe broos is zijn veiligheid:
zijn bewakers slapen diep
trouweloze Poppea,
zijn dit de beloften
die mijn liefde deden ontbranden?
is dit trouw, o god?
ik ben dezelfde Otto,
die jou volgde
die jou begeerde,
die jou diende
en you aanbad
die zijn smeekbeden aan jou
met tranen parelde
en zich uitputte in beloften
tot je me verzekerde
dat aan jouw boezem
mijn liefde zich kon laven
ik strooide het zaad van hoop
maar de wind en de hemel keerden zich tegen mij en
verwoestten mijn oogst!

1e soldaat:

wie loopt daar?
het is nog steeds donker
de ochtend gloort
ik heb de hele nacht geen oog dichtgedaan

anticipate the day

dreams, let these sighs be heard
by my beloved

what do i see there?
no phantoms or nightly shadows
they are the soldiers of Nero!
then are my laments
wasted on the breezes
the stones must comfort me;
I adore this marble
with teary eyes I see the window
behind which Nero lies in Poppea's arms
he has brought his soldiers
to guard himself against traitors
yet how fragile is his safety:
his guards are fast asleep
treacherous Poppea,
are these the vows
that ignited my heart?
is this faith, oh god?
I am the same Otto,
who followed you
who desired you,
who served you
and worshipped you
who shed tears
of supplication
and exhausted himself with vows
until you assured me
that my love would find
bliss in your bosom
I sowed the seed of hope
but the wind and the sky turned against me
and destroyed my harvest!

1st Soldier:

who goes there?
it's still dark
the dawn is breaking
I haven't slept the entire night

SECONDO SOLDATO

Camerata, che fai?
Perchè parli sognando.
Sù, risvegliati tosto,
guardiamo il nostro posto.

PRIMO SOLDATO

Sia maledetto Amor, Poppea,
Nerone, e Roma e la milizia,
sodisfar io non posso a la pigrizia
un giorno, un'ora sola.

SECONDO SOLDATO

La nostra Imperatrice
stilla se stessa in pianti,
e Neron per Poppea la vilipende.
L'Armenia si ribelle,
ed egli non ci pensa.
La Pannonia dà all'armi,
ei se ne ride,
così per quanto io veggio,
l'impero se ne va di male in peggio.

PRIMO SOLDATO

Dì pur che 'l Prence nostro rubba a tutti,
per donar ad alcuni;
l'innocenza va afflitta,
e i scelerati stan sempre a man dritta.

SECONDO SOLDATO

Sol del pedante Seneca si fida.

PRIMO SOLDATO

Di quel vecchion rapace?

SECONDO SOLDATO

Di quel volpon sagace?

PRIMO SOLDATO

Di quel reo cortigiano,
che fonda il suo guadagno sul
tradire il compagno.

SECONDO SOLDATO

Di quell'empio architetto,

2e soldaat:

kameraad? wat doe je?
je droomt nog!
vooruit, word wakker
vooruit, we moeten de wacht houden

1e soldaat:

vervloekt zij Amor, Poppea,
Nero, Rome en het leger
ze gunnen me geen dag,
zelfs geen uur rust

2e soldaat:

onze keizerin
baadt in tranen
en Nero vernedert haar met Poppea
Armenië komt in opstand
en het laat hem koud
Pannonia bewapent zich,
maar hij lacht erom
zo gaat het keizerrijk
zijn ondergang tegemoet

1e soldaat:

zeg maar gerust dat onze vorst velen uitbuit
om enkelen te verrijken
de onschuld gaat te gronde
en de schurken maken de dienst uit

2e soldaat:

hij vertrouwt alleen die pedante Seneca

1e soldaat:

die ouwe vrek?

2e soldaat:

die sluwe vos!

1e soldaat:

Die gemene hielenlikker
die zijn zakken vult
door zijn vrienden te verraden!

2e soldaat:

Die doortrapte architect

2nd Soldier:

comrade? what are you doing?
you're still dreaming!
come on, wake up
come on, we have to keep watch

1st Soldier:

O curse the god of Love, Poppea,
Nero, Rome and the army
I have no rest, not a day
not even an hour

2nd Soldier:

our empress
spends all her days in weeping
and Nero rejects her for Poppea
Armenia revolts
and Nero just ignores it
Pannonia arms herself,
yet he laughs about it
And so the empire
meets its downfall.

1st Soldier:

just say that our prince exploits many
to enrich a few
innocence perishes
and the villains rule

2nd Soldier:

he only trusts the pedant Seneca

1st Soldier:

the old miser?

2nd Soldier:

that sly fox!

1st Soldier:

The evil lickspittle
who fills his pockets
by betraying his friends!

2nd Soldier:

That villainous architect

che si fa casa sul sepolcro altrui.

PRIMO SOLDATO

Non ridire ad alcun quel che diciamo.
Nel fidarti va scaltro,
se gl'occhi non si fidan l'un dell'altro,
e però nel guardar van sempre insieme,
impariamo dagl'occhi
a non trattar da sciocchi.

SECONDO SOLDATO

Ma già s'imbianca l'alba e viene il dì.
Taciam, Nerone è qui.

SCENA TERZA

Poppea, Nerone.

POPPEA

Signor, deh, non partire,
sostien che queste braccia
ti circondino il collo,
come le tue bellezze
circondano il cor mio.

NERONE

Poppea, lascia ch'io parta.

POPPEA

Non partir, Signor, deh non partire.
A pena spunta l'alba,
e tu che sei l'incarnato mio Sole,
la mia palpabil luce,
e l'amoroso dì della mia vita,
vuoi sì repente far da me partita?
Deh non dir di partir,
che di voce sì amara a un solo accento,
ahi perir, ahi spirar quest'alma io sento.

NERONE

La nobiltà de' nascimenti tuoi
non permette che Roma
sappia che siamo uniti,
infin ch'Ottavia non rimane esclusa col repudio da me.

POPPEA

Vanne ben mio.

die zijn huis bouwt op andermans graf!

1e soldaat:

zwijg erover!
vertrouw de mensen niet
zelfs ogen die hetzelfde zien
vertrouwen elkaar niet
laten we van onze ogen leren
geen stommiteiten uit te halen

2e soldaat:

maar het wordt al licht, de dag breekt aan
laten we zwijgen, Nero is hier

Poppea:

heer, ga niet weg
sta toe dat deze armen
uw hals omvatten
zoals uw schoonheid
mijn hart omvat

Nero:

Poppea, laat me gaan

Poppea:

nee, heer, ga niet weg
nauwelijks gloort de dageraad
of u, mijn levende zon
mijn tastbaar licht
en liefdesdag van mijn leven,
wilt me verlaten?
ach, spreek niet over weggaan
alleen al bij de klank van dat bittere woord
voel ik mijn ziel wegwijnen

Nero:

vanwege je adellijke afkomst
mag Rome niet weten
dat wij een paar zijn
zolang Octavia
nog niet is verstoten

Poppea:

who builds his home on another man's grave!

1st Soldier:

hold your tongue!
don't trust people
even eyes that see the same
don't trust each other
let's learn from our eyes
and not act like fools

2nd Soldier:

it's getting light, the day is breaking
let's be quiet, Nero is here

Poppea:

my lord, do not leave me
let my poor arms
embrace your neck
like your beauty
embraces my heart

Nero:

Poppea, let me go

Poppea:

no, my lord, do not leave me
the dawn has hardly broken
or you, my living sun
my tangible light
and the loving day of my life,
wish to leave me?
ah, do not speak of leaving
for at the sound of that bitter farewell
my soul will perish

Nero:

your noble lineage
forbids that Rome should know
of our union
until Octavia
has been banished

Poppea:

NERONE

In un sospir che vien
dal profondo del sen,
includo un bacio, o cara, ed una a dio.
Si rivedrem ben tosto, idolo mio.

POPPEA

Signor, sempre mi vedi,
anzi mai non mi vedi,
perché, s'è ver che nel tuo core
io sia entro al tuo sen celata,
non posso da' tuoi lumi esser mirata.

NERONE

Adorati miei rai,
deh restatevi omai.
Rimanti, o mia Poppea,
cor, veggio, e luce mia.

POPPEA

Deh non dir di partir,
che di voce sì amara a un solo accento
ahi perir, ahi, spirar quest'alma io sento.

NERONE

Non temer,
tu stai meco a tutte l'ore,
splendor negl'occhi
e deità nel core.

POPPEA

Tornerai?

NERONE

Se ben io vo,
pur teco io sto.
Il cor dalle tue stelle
mai mai non si divelle;
io non posso da te viver disgiunto
se non si smembra l'unità del punto.

POPPEA

Tornerai?

NERONE

ga nu, mijn lief

Nero:

een zucht welt op
uit het diepst van mijn hart
daarin sluit ik een kus, o schat,
en een groet: tot gauw, mijn liefste

Poppea:

heer, u ziet me altijd,
maar toch ziet u me nooit
want als het waar is dat ik
verborgen ben in uw hart
kunnen uw ogen mij niet aanschouwen

Nero:

mijn beminde ogen,
jullie moeten hier blijven!
blijf hier, lieve Poppea,
mijn schat, mijn licht!

Poppea:

ach, spreek niet over weggaan!
al bij de klank van dat bittere woord
voel ik mijn ziel kwijnen

Nero:

wees niet bang
je blijft altijd bij me
licht van mijn ogen
godin van mijn hart

Poppea:

zult u terugkeren?

Nero:

ik ga weg,
maar blijf toch bij je
mijn hart kan zich nooit meer
losmaken van jouw ogen
zoals een punt ondeelbaar is,
zo zijn onze levens dat ook

Poppea:

zult u terugkeren?

go now, my dear

Nero:

a sigh springs up
from the depth of my heart
with it comes a kiss, my dear,
and a greeting: i shall see you soon, my dear

Poppea:

my lord, you see me constantly,
yet you never see me
for if it is true
that you carry me secretly in your heart
then you cannot set eyes on me

Nero:

my beloved eyes,
you must stay here!
stay here, dear Poppea,
my love, my light!

Poppea:

ah, do not speak of leaving!
for at the sound of that bitter farewell
my soul will perish

Nero:

fear not
you are always with me
light of my eyes
goddess of my heart

Poppea:

will you return?

Nero:

I am leaving,
but will be with you
never again can my heart
tear itself from your eyes
our lives are
as indivisible as a mere speck

Poppea:

will you return?

Tornerò.

POPPEA
Quando?

NERONE
Ben tosto.

POPPEA
Ben tosto,
Mel prometti?

NERONE
Tel giuro.

POPPEA
E me l'osserverai?

NERONE
E s'a te non verrò,
tu a me verrai.

POPPEA
A dio Nerone, a dio.

NERONE
A dio, Poppea.

SCENA QUARTA
Poppea, Arnalta.

POPPEA
Per me guerreggia Amore e la Fortuna.

ARNALTA
Ahi figlia, voglia il Cielo
che questi abbracciamenti
non siano un giorno i precipizi tuoi.

POPPEA
Nò, nò, nò non temo no di noia alcuna.

ARNALTA
L'Imperatrice Ottavia ha penetrati
di Nerone gli amori,
ond'io pavento e temo

Nero:
ik zal terugkeren

Poppea:
wanneer?

Nero:
heel gauw

Poppea:
heel gauw
belooft u me dat?

Nero:
dat beloof ik

Poppea:
zult u uw belofte houden?

Nero:
kom ik niet naar jou,
kom jij dan naar mij

Poppea:
vaarwel, Nero, vaarwel

Nero:
vaarwel, Poppea

Poppea:
Amor en Fortuna vechten voor mij

Arnalta:
mijn kind, de hemel verhoede
dat deze liefde
je in het verderf zal storten

Poppea:
nee, ik vrees geen enkele tegenslag

Arnalta:
keizerin Octavia heeft
Nero's vrijage ontdekt

Nero:
I will return

Poppea:
when?

Nero:
very soon

Poppea:
very soon
is that a promise?

Nero:
I swear it

Poppea:
will you keep your word?

Nero:
If I don't come to you
then you will come to me

Poppea:
farewell, Nero, farewell

Nero:
farewell, Poppea

Poppea:
Amor and Fortuna are fighting for me

Arnalta:
my child, heaven forbid
that this love
will be your downfall

Poppea:
no, I fear no setback

Arnalta:
Empress Octavia has
discovered Nero's courtship

ch'ogni giorno, ogni punto
sia di tua vita il giorno, il punto estremo.

Se Neron t'ama, è mera cortesia,
s'ei t'abbandona non ten' puoi dolere,
per minor mal ti converrà tacere.

Il Grande spira onor con la presenza,
lascia, mentre la casa empie di vento,
riputazione e fumo in pagamento.
Perdi l'onor con dir 'Nerone mi gode':
sono inutili i vizi ambiziosi,
mi piaccion più i peccati fruttuosi.

Con lui tu non puoi mai trattar del pari,
e se le nozze hai per oggetto e fine,
mendicando tu vai le tue ruine.

Mira, mira Poppea,
dove il prato è più ameno e diletto,
stassi il serpente ascoso.
Dei casi le vicende son funeste,
la calma è profezia delle tempeste.

POPPEA
Nò, nò, nò non temo no di noia alcuna.
Per me guerreggia Amore e la Fortuna.

ARNALTA
Ben sei pazza, se credi
che ti possano far contenta e salva
un garzon cieco ed una donna calva.

SCENA QUINTA
Ottavia, Nutrice.

OTTAVIA
Disprezzata regina
del monarca romano afflitta moglie,
che fo, ove son, che penso?
O delle donne miserabil sesso!
se la Natura e 'l Cielo libere ci produce,
il matrimonio c'incatena serve.
Se concepimo l'uomo
al nostro empio tiran formiam le membra,
Allattiamo il carnefice crudele

ik ben bang en vrees
dat elke dag
jouw laatste kan zijn

Nero's liefde is slechts een gril -
als hij je verlaat, beklaag je dan niet
om erger te voorkomen, is het beter te zwijgen

Een groot man eert je met zijn aanwezigheid,
maar als zijn huis is gevuld met wind
blijf jij achter in schande.
Weg is je eer als je zegt: Nero houdt van mij.
Met zelfverheerlijking kom je nergens.
Ik zie liever zonden die wel iets opleveren.

je zult nooit op gelijke voet staan met hem
en door naar een huwelijk te streven
ga je je ondergang tegemoet

pas op, Poppea,
waar de weide het mooist is,
houdt zich een slang verborgen
de slagen van het noodlot zijn fataal
stilte komt voor de storm

Poppea:
ik vrees geen enkele tegenslag
want Amor en Fortuna vechten voor mij

Arnalta:
je bent niet wijs als je gelooft dat je
geluk en veiligheid in handen zijn
van een blinde knaap en een kale vrouw!

Ottavia:
verguisde koningin
bedroefde gemalin van de Romeinse vorst
wat te doen? waarheen te gaan? wat te denken?
ongelukkig vrouwelijk geslacht
geboren als vrije wezens
worden wij door het huwelijk geknecht
door een zoon te baren
verwekken we onze eigen tiran

I am scared and afraid
that any day
could be your last

Nero's love is just a whim -
if he leaves you, don not complain
to avoid worse, it is better to remain silent

A great man honours you with his presence,
and having filled your house with wind,
pays in nothing but reflected glory.
Gone is your honour if you say: Nero loves me.
Self-aggrandizement gets you nowhere.
I prefer sins that yield returns.

you will never be on equal terms
and by striving for marriage
you will meet your downfall

watch out Poppea,
where the grass is greenest,
hides a serpent
fate's moods are fatal
the calm comes before the storm

Poppea:
I fear no setback
for Amor and Fortuna are fighting for me

Arnalta:
you are mad if you believe
that your happiness and safety are secure
with a blind boy and a bald woman!

Ottavia:
despised empress
wretched consort of the Roman emperor
what to do? where to go? what to think?
unhappy female sex
born as free beings
we are enslaved by marriage
by bearing a son
we beget our own tyrant

che ci scarna e ci svena,
e siam forzate per indegna sorte
a noi medesme fabricar la morte.
Nerone, empio Nerone,
o dio, marito bestemmiato pur sempre
e maledetto dai cordogli miei,
Dove, ohimè, dove sei?
In braccio di Poppea
tu dimori felice e godi,
e intanto il frequente cader de' pianti miei
Pur va quasi formando
un diluvio di specchi in cui tu miri
dentro alle tue delizie i miei martiri.
Destin, se stai là su,
Giove, ascoltami tu:
se per unir Nerone
fulmini tu non hai,
d'impotenza t'accuso,
d'ingiustizia t'incolpo,
ahi, trapasso tropp'oltre, e me ne pento,
supprimo e seppellisco
in taciturne angoscie il mio tormento.
O Cielo, o Ciel, deh l'ira tua s'estingua,
non provi i tuoi rigori il fallo mio:
errò la superficie, il fondo è pio,
innocente fu il cor, peccò la lingua.

NUTRICE

Ottavia,
o tu dell'universe genti unica Imperatrice,
di tua fida nutrice odi gl'accenti.
Se Neron perso ha l'ingegno
di Poppea nei godimenti,
sciegli alcun che, di te degno,
d'abbracciarti si contenti.
Se l'ingiura a Neron tanto diletta,
abbi piacer tu ancor nel far vendetta.
E se pur aspro rimorso dell'onor t'arrecca noia,
fa riflesso al mio discorso,
ch'ogni tuo duol ti sarà gioia.

OTTAVIA

Così sozzi argomenti
non intesi più mai da te nutrice.

we voeden de wrede beul
die ons aflacht en vernietigt
zo worden we door het lot gedwongen
onze eigen dood te baren
wrede Nero!
Door mij voor eeuwig
vervloekte echtgenoot
waar ben je?
in de armen van Poppea
lig je te genieten
terwijl de stortvloed van mijn tranen
toch haast een regen van spiegels
moet vormen waarin jij,
ondanks je plezier, mijn lijden moet zien
Noodlot, als je daar boven bent,
en Jupiter, luister naar me
als je geen bliksemstralen hebt
om Nero te straffen
klaag ik je aan wegens onmacht
en beschuldig je van onrechtvaardigheid!
maar nu ga ik te ver
en daar heb ik berouw over
ik zal mijn verdriet verdringen en begraven
hemel, betoom uw woede,
straf mij niet te streng voor mijn zonde
mijn lichaam dwaalde, mijn geest is deemoedig
mijn hart was onschuldig, mijn tong zondigde

Voedster:

Octavia,
keizerin van alle mensen
luister naar uw trouwe voedster
Nero heeft zijn verstand verloren
door de bekoringen van Poppea
kies daarom iemand
die uw liefde waardig is
als Nero u wil krenken
geniet dan tenminste van de wraak
Zelfs als wroeging uw geweten kwelt
denk dan aan mijn woorden
en verdriet zal omslaan in vreugde

Ottavia:

zulke onbetamelijke praatjes heb ik
nog nooit van je gehoord, voedster!

we feed the cruel executioner
who slaughters and destroys us
thus we are forced by fate
to give birth to our own death
wicked Nero!
the husband,
forever cursed,
where are you?
in Poppea's arms
you rejoice
while the torrent of my tears
might form a shower of mirrors
in which you,
despite your pleasure, must see my distress
Fate, if you are above
and Jupiter, hear my prayer
if you have no thunderbolts
to punish Nero
I accuse you of weakness
and declare you unjust!
but now i have overstepped
and I regret that
I will suppress and bury my sorrow
heaven, turn away your wrath,
do not punish me too harshly for my sin
my body has erred, my spirit is pious
my heart was innocent, my tongue sinned

Nurse:

Octavia,
empress of all people
listen to your faithful nurse
Nero has lost his wits
by Poppea's charms
therefore find someone
who is worthy of your love
if Nero wishes to insult you
at least enjoy the revenge
even as remorse troubles your conscience
then reflect on my words
and sorrow will turn to joy

Ottavia:

I before have I heard

NUTRICE

L'infamia sta gl'affronti in sopportarsi,
e consiste l'onor nel vendicarsi.
Han poi questo vantaggio
delle regine gl'amorosi errori:
se li sa l'idiota, non li crede,
se l'astuta li penetra, li tace,
e 'l peccato taciuto e non creduto
sta segreto e sicuro in ogni parte,
com'un che parli in mezzo [a] un sordo e un muto.

OTTAVIA

O, mia cara nutrice:
la donna assassinata dal marito
per adultere brame
resta ingannata sì,
ma non infame.
Per il contrario resta
lo sposo inonorato,
se il letto marital li vien macchiato.

NUTRICE

Chi ti punge nel senso,
pungilo nell'onore;
se bene a dirti il vero,
né pur così sarai ben vendicata:
nel senso vivo te punge Nerone,
e in lui sol pungerai l'opinione.

OTTAVIA

Se non ci fosse né l'onor, né dio,
sarei nume a me stessa e i falli miei
con la mia stessa man castigarei,
e però lunge dagli errori in tanto
divido il cor tra l'innocenza e 'l pianto.

SCENA SESTA

Seneca, Ottavia, Valletto.

SENECA

Ecco la sconsolata
donna assunta all'impero,
Per patir il servaggio.
O gloriosa
del mondo Imperatrice,

Voedster:

Het is beschamend om laster te verdragen
maar het is eervol om je te wreken.
En dit is het voordeel
van de liefdesavonturen van een koningin:
als een dwaas ze vertelt, gelooft niemand het,
als een wijs man ze ontdekt, zal hij zwijgen;
en een zonde die niet wordt gehoord of geloofd
blijft voor iedereen een geheim
alsof je met een dove en een stomme spreekt

Ottavia:

Nee, lieve voedster,
een vrouw die is bedrogen
door een overspelige man
die is bedrogen,
maar niet beschaamd.
Integendeel,
de echtgenoot is onteerd
als zijn huwelijksbed is bevlekt.

Voedster:

wie uw gevoelens raakt,
moet in zijn eer worden aangetast
hoewel u, als ik eerlijk ben,
ook niet volledig gewroken zal zijn
nero schendt uw diepste gevoelens
en u zult slechts zijn naam schenden

Ottavia:

als er geen eer en ook geen god bestond
zou ik mezelf berechten en me voor mijn zonden
straffen met mijn eigen hand
maar nu ik geen misstap wil begaan
verdeel ik mijn hart tussen onschuld en gewezen

Seneca:

zie hier de ontroostbare vrouw
die zetelt op de keizerstroon
om als slavin
geknecht te worden
roemrijke keizerin,

such shameful talk from you, nurse!

Nurse:

It is shameful to put up with insults
but honourable to avenge oneself.
And this is the advantage
for a queen's amorous adventures:
if a fool reports them, no one believes it,
if a wise man discovers them he will be silent;
and a sin that is not heard or believed
remains a secret, unknown to anyone,
like speaking to two men, one deaf, one dumb.

Ottavia:

No, dear nurse,
a woman betrayed
by her husband's adultery
is betrayed,
but not dishonoured.
On the contrary,
the husband is dishonoured
if his marriage bed is defiled.

Nurse:

who touches your feelings,
must be tarnished in his honour
though if I'm honest you
will also not be fully avenged
nero violates your deepest feelings
and you will only violate his name

Ottavia:

if neither honour and god existed
I would judge and punish myself
for my sins, with my own hands
but since I do not wish to do any wrong
my heart is divided between innocence and grief

Seneca:

behold the inconsolable woman
who sits on the emperor's throne
only to suffer
as a slave
glorious empress,

sovrà i titoli eccelsi
degl'insigni avi tuoi conspicua e grande,
la vanità del pianto
degl'occhi imperiali è ufficio indegno.
Ringrazia la Fortuna,
che con i colpi suoi
ti cresce gl'ornamenti.
La cote non percossa
non può mandar faville:
Tu, dal destin colpita
produci a te medesima alti splendori
di vigor, di fortezza,
glorie maggiori assai che la bellezza.

OTTAVIA

Tu mi vai promettendo balsamo dal veneno,
e glorie da' tormenti.
Scusami: questi son, Seneca mio,
vanità speciose,
studiati artifici,
inutili rimedi agl'infelici.

VALLETTO

Madama, con tua pace
io vo sfogar la stizza che mi move
il filosofo astuto, il gabba Giove.
M'accende pure a sdegno
questo miniator de' bei concetti:
non posso stare al segno,
mentr'egli incanta altrui con aurei detti.
queste del suo cervel mere invenzioni,
e son canzoni.

Madama, s'ei sternuta o sbadiglia,
presume d'insegnar cose morali,
e tanto l'assottiglia,
che moverebbe il riso a miei stivali.
Scaltra filosofia, dov'ella regna,
sempre al contrario fa di quel ch'insegna.
Fonda sempre il pedante
su l'ignoranza d'altri il suo guadagno,
e accorto argomentante
non ha Giove per dio, ma per compagno;
e le regole sue di modo intrica
ch'al fin né anch'egli sa ciò ch'ei si dica.

nog voornamer
dan uw eminente voorouders:
ijdele tranen zijn
keizerlijke ogen onwaardig
bedank Fortuna,
die met haar slagen
uw roem verhoogt
een vuursteen geeft geen vonken
als men hem niet slaat
u, door het lot geslagen,
straalt van geestkracht en standvastigheid
die zijn veel meer waard
dan schoonheid

Ottavia:

jij belooft me balsem uit vergif,
roem uit kwellingen
het spijt me, beste Seneca,
maar dit zijn waanideeën
en onbruikbare remedies
voor ongelukkigen

Page:

mevrouw, neemt u me niet kwalijk,
maar hij ergert me danig
die sluwe filosoof en godslasteraar
hij maakt me razend
met z'n beuzelpraat
ik kan me niet bedwingen als hij
anderen misleidt met mooie woorden
wat hij verkondigt als mysteries,
is pure kletsboek!

Mevrouw, als hij ook maar niest of geeuwt
doet hij alsof hij moraliteit doceert
en hij is daarin zo subtiel
dat mijn laarzen in lachen zouden uitbarsten
Overal waar dit sluwe gedachtegoed heerst,
doet het het omgekeerde van wat het doceert.
De betweter verdient altijd
op de onwetendheid van anderen,
en met zijn scherpe argumenten
is Jupiter niet zijn god maar zijn metgezel.
En hij maakt de regels zo ingewikkeld
dat hij zelf niet meer weet wat hij doet.

even more distinguished
than your distinguished ancestors:
futile tears are
unworthy of imperial eyes
give thanks to Fortune,
who increases your fame
with her blows
a flint does not spark
if it is not struck
you, struck by fate,
exude spirit and fortitude
that are worth much more
than beauty

Ottavia:

you promise me balm from poison,
glory from anguish
forgive me, dear Seneca,
but these are delusions
and useless remedies
for the unfortunate

Page:

madam, forgive me,
but I must vent my anger
over that crafty sage and blasphemer
he makes be burn with rage
with his gossip
I cannot control myself if he
deceives others with golden words
what he sells as mysteries,
is pure nonsense!

Madam, if he so much as sneezes or yawns
he pretends he is teaching morality
and goes to such lengths of subtlety
that would make my very boots laugh
Wherever crafty philosophy reigns,
it always does the opposite of what it teaches.
The pedant always bases his earnings
on the ignorance of others,
and by arguing closely
holds Jupiter not as a god but as a companion.
And he complicates his rules
until not even he knows what he is doing.

OTTAVIA

Neron tenta il ripudio
della persona mia
per isposar Poppea: si divertisca,
se divertir si può sì indegno esempio.
Tu per me prega il popolo e 'l Senato,
ch'io mi riduco a porger voti al tempio.

VALLETTO

Se tu non dai soccorso alla nostra regina,
in fede mia che vuo' accenderti il foco
e nella toga e nella libreria.

SCENA SETTIMA

Seneca.

SENECA

Le porpore regali e le grandezze,
d'acute spine e triboli conteste
sotto forma di veste,
sono il martirio a' principi infelici;
le corone eminenti
servono solo a indiademar tormenti.
Delle regie grandezze si veggono le pompe e gli splendori,
ma stan sempre invisibili i dolori.

SCENA OTTAVA

Pallade, Seneca.

PALLADE

Seneca, io veggo in ciel infausti rai
che minacciano te d'alte ruine;
s'oggi verrà della tua vita il fine,
pria da Mercurio avvisi certi avrai.

SENECA

Venga la morte pur:
costante e forte vinerò gli accidenti e le paure;
doppo il girar delle giornate oscure
è di giorno infinito alba la morte.

SCENA NONA

Nerone, Seneca.

NERONE

Son risoluto infine o Seneca, o maestro,

Ottavia:

Nero wil mij verstoten
om met Poppea te kunnen trouwen
ik hoop dat hij zich vermaakt
met zo'n laaghartig spelletje!
pleit jij voor mij bij senaat en volk
ik ga bidden in de tempel

Page:

als jij onze koningin niet helpt,
kun je ervan op aan dat ik zowel je boeken
als je toga in brand steek!

Seneca:

het koninklijk purper
is doorvlochten
van scherpe doornen
het is een marteltuig voor ongelukkige vorsten
de schitterende kronen dienen slechts
om de kwellingen te vergulden
men ziet de keizerlijke pracht en praal
maar niet de ellende erachter

Pallade:

Seneca, ik zie aan de hemel een teken
dat jou rampspoed voorspelt
als vandaag je uur geslagen heeft,
zal Mercurius je waarschuwen

Seneca:

laat de dood maar komen
dapper zal ik de angst overwinnen
na deze sombere dagen is de dood
de morgenstond van een eeuwige dag

Nero:

Seneca, ik heb besloten Octavia

Ottavia:

Nero wants to disown me
to marry Poppea
I wish him joy
with such a vile game!
plead my cause before senate and people
while I go to pray in the temple

Page:

if you don not assist our empress,
I promise you that I will set fire
to both your books and your toga!

Seneca:

the royal purple
is full of
sharp thorns
an instrument of torture for unhappy princes
the prominent crowns serve only
to bejewel their sufferings
one sees the imperial splendor
but the misery remains invisible

Pallade:

Seneca, I see an omen in the sky
that foretells your destruction
if today your life will end
Mercury will warn you

Seneca:

so let death come
bravely I shall overcome my fear
after these dark days
death is the dawn of an eternal day

Nero:

Seneca, I have decided to banish Octavia

di rimuovere Ottavia dal posto di consorte,
e di sposar Poppea.

SENECA

Signor, nel fondo alla maggior dolcezza
spesso giace nascosto il pentimento.
Consiglier scelerato è 'l sentimento,
ch'odia le leggi e la ragion disprezza.

NERONE

La legge è per chi serve,
e se vogl'io posso abolir l'antica
e indur le nove.
È partito l'imperio:
è il ciel di Giove,
ma del mondo terren
lo scettro è mio.

SENECA

Sregolato voler non è volere,
ma (dirò con tua pace) egli è furore.

NERONE

La ragione è misura rigorosa
per chi ubbidisce, non per chi commanda.

SENECA

Anzi l'irragionevole commando
distrugge l'ubbidienza.

NERONE

Lascia i discorsi io voglio a modo mio.

SENECA

Non irritare il popolo e 'l Senato.

NERONE

Del Senato e del popolo non curo.

SENECA

Cura almeno te stesso e la tua fama.

NERONE

Trarrò la lingua a chi vorrà biasmarmi.

SENECA

te verstoten en Poppea te trouwen

Seneca:

heer, diep in de grootste vreugde
ligt vaak berouw verborgen
het gevoel is een bedrieglijke raadsman
die de wetten en het verstand minacht

Nero:

wetten zijn er voor de onderdanen
ik kan ze afschaffen
en nieuwe invoeren
de heerschappij is verdeeld:
de hemel behoort aan Jupiter
maar over de aarde
zwaai ik de scepter!

Seneca:

een teugelloze wil is geen wil
maar waarzin

Nero:

de rede is voor de gehoorzamen
maar niet voor wie beveelt

Seneca:

integendeel, onredelijke bevelen
vernietigen de gehoorzaamheid

Nero:

bespaar me je preken, ik doe wat ik wil

Seneca:

u moet het volk en de senaat niet irriteren

Nero:

ik heb maling aan senaat en volk

Seneca:

denk dan tenminste aan uzelf

Nero:

wie mij de les wil lezen, ruk ik de tong uit

Seneca:

and marry Poppea

Seneca:

my lord, in the greatest joy
remorse often is concealed
passion is a deceitful counselor
who despises law and reason

Nero:

laws are for the citizens
I can abolish them
and introduce new ones
the empire is divided:
the heavens belong to Jupiter
but on this earth
the scepter is mine!

Seneca:

an unbridled will is no will
but it is madness

Nero:

reason is for the obedient
but not for those who command

Seneca:

on the contrary, unreasonable orders
destroy obedience

Nero:

spare me your sermons, I shall do as I like

Seneca:

do not aggravate the people and the senate

Nero:

I care not for the senate and the people

Seneca:

at least care for yourself

Nero:

I will tear out the tongue of those who lecture me

Seneca:

Più muti che farai, più parleranno.

NERONE

Ottavia è infrigidata ed infeconda.

SENECA

Chi ragione non ha cerca pretesti.

NERONE

A chi può ciò che vuol ragion non manca.

SENECA

Manca la sicurezza all'opre ingiuste.

NERONE

Sarà sempre più giusto il più potente.

SENECA

Ma chi non sa regnar sempre può meno.

NERONE

La forza è legge in pace
e spada in guerra,
e bisogno non ha della ragione.

SENECA

La forza accende gli odi e turba il sangue,
la ragion regge l'uomini e gli dèi.

NERONE

Tu mi sforzi allo sdegno: al tuo dispetto,
e del popolo in onta e del Senato
e d'Ottavia e del cielo e dell'abisso,
siansi giuste od ingiuste le mie voglie,
oggi, oggi sarà Poppea mia moglie.

SENECA

Siano innocenti i regi,
o s'aggravino sol di colpe illustri:
s'innocenza si perde,
perdasi sol per guadagnare i regni,
che il peccato commesso
per aggrandir l'impero
si assolve da se stesso.
ma che una femminella abbia possanza di condurti agli errori,
non è colpa di rege e semideo,

zoveel te meer zullen er spreken

Nero:

Octavia is frigide en onvruchtbaar

Seneca:

wie ongelijk heeft, zoekt excuses

Nero:

de sterkste heeft altijd gelijk

Seneca:

onrecht doen is spelen met vuur

Nero:

de machtigste heeft altijd gelijk

Seneca:

misbruik ondermijnt de macht

Nero:

macht is de wet in vreedstijd
en het zwaard in oorlogstijd,
macht heeft de rede niet nodig

Seneca:

macht zaait haat en zet kwaad bloed
de rede leidt mensen en goden

Nero:

jij maakt me razend: ondanks jou,
het volk, de senaat
Octavia, de hemel en de hel,
en redelijk of niet:
Poppea zal vandaag nog mijn vrouw zijn!

Seneca:

Laat de handen van koningen onschuldig zijn,
hoogstens bevuurd met roemvolle misdaden;
als ze hun onschuld verliezen,
dan is dat voor de uitbreiding van hun rijk.
Want een misdaad die is gepleegd
om het rijk uit te breiden
wordt natuurlijk vergeven,
maar dat je in de fout gaat
vanwege een gewone vrouw

so many more will speak

Nero:

Octavia is frigid and barren

Seneca:

those without reason, look for excuses

Nero:

the strongest is always right

Seneca:

to do injustice is to play with fire

Nero:

the most powerful is always right

Seneca:

abuse undermines power

Nero:

power is the law in times of peace
and the sword in times of war,
power does not need reason

Seneca:

power sows hatred and creates bad blood
reason guides men and gods

Nero:

you provoke me: in spite of you,
the people, the senate
Octavia, heaven and hell,
within reason or not:
Poppea will be my wife today!

Seneca:

Let the hands of kings be innocent
or at most be stained with crimes of glory;
so if they lose their innocence,
it is lost at least for their realms' enlargement.
For the crime committed
to enlarge the empire
is naturally freely pardoned,
but that a mere woman has the power
to lead you into error,

è un misfatto plebeo.

NERONE

Levami dinanzi maestro impertinente,
filosofo insolente!

SENECA

Il partito peggior sempre sovrasta,
quando la forza alla ragion contrasta.

SCENA DECIMA

Poppea, Nerone, Ottone in disparte.

POPPEA

Come dolci, signor, come soavi riuscirono a te la notte andata
di questa bocca i baci?

NERONE

Più cari i più mordaci.

POPPEA

Di questo seno i pomi?

NERONE

Mertan le mamme tue più dolci nomi.

POPPEA

Di queste braccia mie gli stretti amplessi?

NERONE

Idolo mio, deh, in braccio ancor t'avessi.
Poppea, respiro a pena;
miro le labbra tue,
e mirando ricupero con gl'occhi
quello spirto infiammato,
che nel bacciarti, o cara, in te difusi.
non è, non è più in cielo il mio destino,
ma sta de' labbri tuoi nel bel rubino.

POPPEA

Signor, le tue parole son sì dolci,
ch'io nell'anima mia le ridico a me stessa,
e l'interno ridirle
necessita al deliquio il core amante.
Come parole l'odo,
come baci io le godo;

dat is niet een dwaling van een koning
het is een lage en plebejische misdaad.

Nero:

Mijn ogen uit, respectloze meester
en brutale filosoof!

Seneca;

het kwaad zegeviert
als de macht de rede uitbant

Poppea:

hoe zoet en hoe zacht smaakten
vannacht de kussen van deze mond?

Nero:

hoe feller hoe liever

Poppea:

en de appels van deze boezem?

Nero:

jouw borsten verdienen zoetere namen

Poppea:

en de tedere omhelzingen van deze armen?

Nero:

o lieveling, lag je nog maar in mijn armen!
Poppea, ik kan haast niet ademen;
ik kijk naar je lippen
en herwin zo die brandende vonk
waarmee ik jou, o liefste,
bij het kussen bezielde
mijn lot ligt niet langer in de hemel
maar in jouw robijnrode lippen

Poppea:

heer, uw woorden zijn zo zoet
dat ik ze in mijn ziel herhaal
en door dit zwijgende herhalen
raakt mijn hart in vervoering
ik hoor ze als woorden
ik voel ze als kussen

that is not the fault of a king
it is a base and plebeian misdeed.

Nero:

Out of my sight, disrespectful tutor
and insolent philosopher!

Seneca:

evil will be triumphant
when power banishes reason

Poppea:

how sweet and how soft did they taste tonight,
the kisses from these lips?

Nero:

the fiercer, the better

Poppea:

and the apples of this bosom?

Nero:

your breasts deserve a sweeter name

Poppea:

and the tender embraces of these arms?

Nero:

my love, if only you were still in my arms!
Poppea, I can hardly breathe;
I look upon your lips
and thus recover that burning passion
that inspired you, my love,
with my kisses
My destiny is no longer in heaven
but in the ruby of your lips

Poppea:

my lord, your words are so sweet
that I repeat them in my soul
and this silent repetition
melts my heart
I hear them as words
as kisses I savour them

son de' tuoi cari detti
i sensi sì soavi e sì vivaci
che, non contenti di blandir l'udito,
mi passano a stampar sul cor i baci.

NERONE

Quell'eccelso diadema ond'io sovrasto
degli'uomini e de' regni alle fortune,
teco divider voglio,
e allor sarò felice
quando il titolo avrai d'Imperatrice.
Ma che dico Poppea,
troppo picciola è Roma a' merti tuoi,
troppo angusta è l'Italia alle tue lodi,
e al tuo bel viso è basso paragone
l'esser detta consorte di Nerone;
ed han questo svantaggio i tuoi begli occhi,
che, trascendendo i naturali esempi,
e per modestia non toccando i cieli,
non ricevon tributo d'altro onore
che di solo silenzio e di stupore.

POPPEA

A speranze sublimi il cor inalzo
perché tu lo comandi,
e la modestia mia riceve vita.
Ma troppo s'attraversa ed impedisce delle regie promesse il
fin sovrano
Seneca il tuo maestro,
quello stoico sagace,
quel filosofo astuto,
che sempre tenta persuader altrui,
che il tuo scettro dipenda sol da lui.

NERONE

Quel decrepito pazzo ha tanto ardire?
Olà, vadi un di voi a Seneca volando e imponga
a lui che in questo giorno ei mora;
vuò che da me l'arbitrio mio dipenda,
non da' concetti e da' sofismi altrui.
rinegherei per poco le potenze dell'alma,
s'io credessi che servilmente indegne
si movessero mai col moto d'altre.
Poppea, sta di buon core:
oggi vedrai ciò che sa far Amore.

uw dierbare woorden hebben
zo'n warme klank
dat ze niet alleen het oor strelen
maar kussen drukken op mijn hart

Nero:

deze kroon, waarmee ik het lot van
volkeren bestier,
wil ik met jou delen
ik zal pas gelukkig zijn
als jij de titel draagt van keizerin
maar wat zeg ik?
Rome is te klein,
Italië te beperkt om jou te prijzen
een geringe eer aan jouw schoonheid
is het om de vrouw van Nero te zijn
een nadeel van jouw mooie ogen,
mooier dan hun aardse voorbeelden,
en die bescheiden niet naar de hemel lonken,
is dat ze als enige blijk van eer
slechts stilzwijgen en verwondering oogsten

Poppea:

mijn hart is vol hoop
omdat u het gebiedt
en mijn bescheidenheid wint aan kracht
maar uw plannen worden gedwarsboemd

Seneca, uw leermeester,
die wijze stoïcijn
die lepe filosoof
tracht iedereen te overtuigen
dat u dankzij hem de scepter zwaait

Nero:

heeft die dwaas zoveel lef?
een van jullie gaat Seneca vertellen
dat hij vandaag nog sterven moet
ik wil naar eigen goeddunken handelen
en niet de ideeën van anderen volgen
ik zou mijzelf verloochenen
als ik me door een ander leiden liet
wees gerust, vandaag nog zul je zien
waar Amor toe in staat is

for the sound of
your precious words is so sweet
that not only do they caress the ear
but imprint kisses on my heart

Nero:

this crown, by which I rule
over the destinies of men
I intend to share with you
I shall only be happy
when you possess the title of empress
but what am I saying?
Rome is too small
Italy too limited for your praises
and for someone as beautiful as you
it is too lowly to be Nero's wife
A drawback of your beautiful eyes,
more beautiful than those on earth,
and modestly not vying with those in heaven,
is that they can receive no higher commendation
than silent wonderment.

Poppea:

my heart is filled with hope
because you so command it
and my modesty gains strength
but your plans are impeded

Seneca, your tutor,
that wise stoic
that astute philosopher
tries to convince everyone
that your sceptre depends on him alone

Nero:

that fool, how dare he?
one of you shall tell Seneca
that he must die today
I wish to act at my own discretion
not following the ideas of others
I would renounce my principles
if I let someone else guide me
do not worry, this very day you will see
the power of Amor

SCENA UNDECIMA

Ottone, Poppea, Arnalta in disparte.

OTTONE

Ad altri tocca in sorte bere il licor,
e a me guarda il vaso,
aperte stan le porte a Neron,
ed Otton fuori è rimaso.
Siede egli a mensa a sattolar sue brame,
in amaro digiun mor'io di fame.

POPPEA

Chi nasce sfortunato
di se stesso si dolga e non d'altrui.
Del tuo penoso stato
aspra cagion, Otton, non son, né fui.
Il destin getta i dadi e i punti attende,
l'evento, o buono o reo, da lui dipende.

OTTONE

La messe sospirata
dalle speranze mie, da' miei desiri,
in altra mano è andata,
e non consente Amor ch'io più v'aspiri;
Neron felice i dolci pomi tocca,
e solo il pianto a me bagna la bocca.

POPPEA

A te le calve tempie,
ad altri il crine la Fortuna diede;
s'altri i desiri adempie
ebbe di te più fortunato piede,
la disventura tua non è mia colpa,
Te solo dunque il tuo voler in colpa.

OTTONE

Sperai che quel macigno bella Poppea,
che ti circonda il core,
fosse d'Amor benigno
intenerito a prò del mio dolore,
or del tuo bianco sen la selce dura di mie morte speranze è
sepoltura.

POPPEA

Deh, non più rinfacciarmi;
porta, deh porta il martellino in pace,

Otto:

anderen mogen van de wijn drinken
ik mag er slechts naar kijken
voor Nero staan de deuren open
Otto wordt buitengesloten
hij zit aan tafel en doet zich tegoed
terwijl ik van honger sterf

Poppea:

wie ongelukkig geboren wordt,
kan dit geen ander verwijten

Otto, nooit ben ik de oorzaak van je ellende
het lot werpt de dobbelstenen en telt de punten
voor- of tegenspoed hangt af van het lot

Otto:

Die langverwachte oogst
van mijn hoop, van mijn verlangens
is in andere handen gevallen
en Amor verbiedt mij te streven naar meer
Nero raakt de zoete appels aan,
en alleen tranen bevochtigen mijn mond!

Poppea:

Van Fortuna kreeg je jouw kalende slapen,
haarlokken gaf ze aan anderen
Als de wensen van anderen werden vervuld,
hadden ze meer geluk dan jij.
Jouw ongeluk is niet mijn schuld.
Beween alleen jezelf en je eigen noodlot.

Otto:

Poppea, ik hoopte dat mijn verdriet
de rots om jouw hart kon doen smelten

maar nu is de harde steen in je borst
het graf van mijn vervlogen hoop

Poppea:

maak me verder geen verwijten

Otto:

others may drink wine
I can only look at it
the doors are open for Nero
Otto is locked out
he sits at the table and feasts
while I die of hunger

Poppea:

who is born unfortunate,
has no one to blame but himself

Otto, never am I the cause of your misery
fate casts the dice and counts the score
good or bad depends on him

Otto:

That longed-for harvest
of my hopes, of my desires
has fallen into other hands
and Amor refuses that I aspire to more.
Nero touches the sweet apples,
and only tears moisten my mouth!

Poppea:

Fortune gave you her balding temples,
to others she gave the tresses.
If others' wishes were gratified,
they were more fortunate than you.
Your misfortune is not my fault.
Bewail only yourself and your own ill fate.

Otto:

Poppea, I hoped that my sorrow
could soften the rock around your heart

but now that block of stone in your chest
has become the tomb of my lost dreams

Poppea:

no longer accuse me

cessa di più tentarmi,
al cenno imperial Poppea soggiace;
ammorza il foco omai, temprà li sdegni,
io lascio te per arrivare ai regni.

OTTONE

E così l'ambizione
sovra ogni vizio tien la monarchia?

POPPEA

Così la mia ragione
incolpa i tuoi capricci di pazzia.

OTTONE

È questo del mio Amor il guiderdone?

POPPEA

Modestia olà, non più, son di Nerone.

SCENA DUODECIMA

Ottone

OTTONE

Otton, torna in te stesso,
il più imperfetto sesso
non ha per sua natura
altro di umano in sé che la figura.
Costei pensa al comando,
e se ci arriva la mia vita è perduta;
ella temendo che risappia Nerone
i miei passati amori,
ordirà insidie all'innocenza mia,
indurrà con la forza un che m'accusi
di lesa maestà, di fellonia;
la calunnia, da' grandi favorita
distrugge agl'innocenti onor e vita.
Vo' prevenir costei
col ferro o col veleno.
Non mi vo' più nutrire il serpe in seno.
A questo, a questo fine dunque arrivar dovea
l'amor tuo, perfidissima Poppea.

SCENA DECIMATERZA

Drusilla, Ottone.

DRUSILLA

draag je leed in stilte
probeer me niet meer te verleiden
Poppea onderwerpt zich aan het keizerlijk gebod
doof je vlam, temper je gemoed
ik verlaat je om de troon te kunnen bestijgen

Otto:

zo is de eerezucht
de machtigste van alle ondeugden

Poppea

zo veroordeelt mijn verstand
jouw grillen

Otto:

is dit de beloning voor mijn liefde?

Poppea:

beheers je! stil, ik behoer Nero toe!

Otto:

Otto, kom tot jezelf
het zwakke geslacht
heeft niets menselijks,
behalve het uiterlijk
van haar honger naar macht
ben jij het slachtoffer
uit vrees dat Nero
mijn liefde ontdekt
zal ze tegen mij samenspannen
en met geweld iemand dwingen
mij van verraad te betichten
laster, begunstigd door de groten,
ondermijnt het leven der onschuldigen
ik zal haar voor zijn,
met zwaard of vergif.
ik wil deze slang in mijn borst niet langer voeden
hiertoe moest jouw liefde dus leiden,
trouweloze Poppea!

Drusilla:

bear your burden in silence
stop trying to seduce me
Poppea submits herself to the imperial will
quench your fire, temper your rage
I leave you to ascend the throne

Otto:

so is thus ambition
the mightiest of all vices

Poppea

so my mind condemns
your whims

Otto:

is this the reward for my love?

Poppea:

control yourself! Hush, I belong to Nero!

Otto:

Otto, come to yourself
the weaker sex
has nothing human,
except its shape
Her hunger for power
has made you her victim
for fear that Nero
discovered my love
she will conspire against me
and compel someone by force
to accuse me of treason
slander, favoured by the great,
destroys the lives of the innocent
I must prevent her
with sword or poison.
I shall no longer nourish this snake in my breast
thus your love had to come to this,
faithless Poppea!

Drusilla:

Pur sempre con Poppea,
o con la lingua o col pensier discorri.

OTTONE

Discacciato dal cor viene alla lingua,
e dalla lingua è consignato a' venti
il nome di colei
ch'infedele tradì gl'affetti miei.

DRUSILLA

Il tribunal d'Amore talor giustizia fa:
di me non hai pietà,
altri si ride Otton del tuo dolore.

OTTONE

A te di quanto son, bellissima donzella,
or fo libero don;
ad altri mi ritolgo
e tutto tuo sarò, Drusilla mia.

DRUSILLA

Già l'oblio sePELLI
gl'andati dispiacer.
È ver, Ottone, è ver
che a questo fido cor il tuo s'unì.

OTTONE

Drusilla è ver sì, sì.

DRUSILLA

Temo che tu mi dica la bugia.

OTTONE

Nò, nò Dursilla, Drusilla nò.

DRUSILLA

Otton, Otton non sò, non sò.

OTTONE

Teco non può mentir la fede mia.

DRUSILLA

M'ami?

OTTONE

Ti bramo.

je praat altijd maar over Poppea

Otto:

de naam van die trouweloze vrouw
verjaag ik uit mijn hart

Drusilla

soms is Amor rechtvaardig;
jij lacht om mijn verdriet,
anderen om het jouwe

Otto:

mijn hele wezen schenk ik je, Drusilla

ieder ander zweer ik af

Drusilla:

is de voorbije liefde al vergeten?

is het waar dat wij samen zullen zijn?

Otto:

ja, Drusilla, het is echt waar

Drusilla:

ik vrees dat je liegt

Otto:

nee, Drusilla

Drusilla:

Otto, ik ben er niet zeker van

Otto:

mijn trouw sluit elke leugen uit

Drusilla:

hou je van me?

Otto:

ik begeer je

you always talk about Poppea

Otto:

the name of that faithless woman
I shall banish from my heart

Drusilla:

sometimes Amor is just;
you laugh at my sorrow
others laugh at yours

Otto:

my whole being I give to you, Drusilla

any other I renounce

Drusilla:

is past love already forgotten?

is it true that we will be together?

Otto:

yes, Drusilla, it is true

Drusilla:

I fear you may be lying

Otto:

no Drusilla

Drusilla:

Otto, I am not sure

Otto:

my faithfulness would not let me lie

Drusilla:

do you love me?

Otto:

i desire you

DRUSILLA
E come in un momento?

OTTONE
Amor è foco, e subito s'accende.

DRUSILLA
Sì subite dolcezze
ora gode il mio cor, ma non le intende, m'ami?

OTTONE
Ti bramo.
ti dican l'amor mio le tue bellezze.
Per te nel cor ho nova forma impressa,
i miracoli tuoi credi a te stessa.

DRUSILLA
Lieta men vado (Otton resta felice).
M'indirizzo a riveder l'Imperatrice.

OTTONE
Le tempeste del cor tutte tranquilla,
d'altri Otton non sarà che di Drusilla.
(e pure al mio dispetto iniquo Amore,
Drusilla ho in bocca
ed ho Poppea nel core.)

ATTO SECONDO

SCENA PRIMA
Seneca, Mercurio dal Ciel in terra.

SENECA
Solitudine amata,
eremo della mente,
romitaggio a' pensieri,
delizie all'intelletto,
che discorre e contempla l'imagini celesti
sotto le forme ignobili e terrene,
a te l'anima mia lieta sen viene.

SCENA SECONDA
Liberto capitan della guardia de' Pretoriani, Seneca.

LIBERTO

Drusilla:
en waarom zo ineens?

Otto:
liefdesvuur ontbrandt spontaan

Drusilla:
deze verklaring verheugt me,
maar ik begrijp het niet: hou je van me?

Otto:
ik begeer je!
mijn liefde is verstrikt in jouw schoonheid
geloof in het wonder
dat jouw schoonheid heeft verricht

Drusilla:
verheugd ga ik weg, Otto
ik word verwacht bij de keizerin

Otto:
zij kalmeert alle stormen in mijn hart
Otto zal alleen Drusilla toebehoren
maar ondanks alles, onbillijke Amor,
leeft Drusilla op mijn lippen,
maar Poppea in mijn hart!

Seneca:
beminde eenzaamheid,
toevlucht van de geest
wijkplaats van de gedachten,
vreugde voor het verstand
dat over hemelse beelden peinst
in hun aardse vormen
verheugd komt mijn ziel naar jou toe

Liberto:

Drusilla:
and why so suddenly?

Otto:
the fire of love ignites spontaneously

Drusilla:
these words please me,
but I do not understand: do you love me?

Otto:
I desire you!
your beauties ensnare my love
believe in the miracles
of your own beauty

Drusilla:
joyfully I go now, Otto
I must go to the empress

Otto:
she calms the tempests in my heart
Otto shall forever be Drusilla's
but in spite of everything, unjust Amor,
Drusilla lives on my lips,
but Poppea in my heart!

Seneca:
beloved solitude,
sanctuary of the mind
refuge for the thoughts,
joy for the intellect
that ponders heavenly forms
in their terrestrial shapes
joyfully my soul comes to you

Liberto:

Il commando tirranno
esclude ogni ragione
e tratta solo o violenza o morte.
Io devo riferirlo, e nondimeno,
relatore innocente,
mi par esser partecipe del male
che a riferire io vado.
Seneca, assai m'incresce di trovarti,
mentre pur ti ricerco.
Deh non mi riguardar con occhio torvo,
se a te sarò d'infausto annuncio il corvo.

SENECA
Amico, è già gran tempo
ch'io porto il seno armato
contro i colpi del Fato,
La notizia del secolo in cui vivo
forastiera non giunge alla mia mente.
Se mi arrecchi la morte
non mi chieder perdono:
rido, mentre mi porti un sì bel dono.

LIBERTO
Nerone a me commanda.

SENECA
Non più, t'ho inteso, ed obedisco or ora.

LIBERTO
E come intendi prima ch'io m'esprima?

SENECA
La forma del tuo dire
e la persona che a me ti manda
son due contrasegni minacciosi e crudeli:
del mio fatal destino
già già son indovino.
Nerone a me t'invia
a imponermi la morte,
ed io sol tanto tempo
frappongo ad ubidirlo
quanto basti a formar ringraziamenti
alla persona sua
Ma di mia vita il fine
non sazierà Nerone:
l'alimento d'un vizio all'altro è fame,

het bevel van een tiran
is wars van elke rede
en betekent slechts geweld of dood
als gezant voel ik mij medeplichtig
aan de ramp die ik verkondig

Seneca, het spijt me u te vinden
hoewel ik u toch zoek
bekijk mij niet zo grimmig
ook al ben ik de onheilsbode

Seneca:
vriend, reeds lang heb ik mij gewapend
tegen de slagen van het lot

in de tijd waarin wij leven
bevreemdtd zo'n bericht mij allermint
vraag me geen vergiffenis;
lachend ontvang ik zo'n mooi geschenk

Liberto:
Nero stuurt me naar u toe

Seneca:
genoeg, ik gehoorzaam je

Liberto:
u begrijpt me voordat ik iets heb gezegd?

Seneca:
jouw houding
en de man die je stuurt
zijn twee wrede tekenen
van mijn lot
Ik heb het al geraden
Nero zendt je naar me toe
om me ter dood te veroordelen
ik zal hem gehoorzamen

zodra ik hem mijn dank heb betuigd

Maar het einde van mijn leven
zal Nero niet verheugen;
het voedsel van de ene zonde

the command of a tyrant
are quite irrational
and involve only violence or death
as a messenger, I feel complicit
to the disaster I announce

Seneca, It grieves me to find you
though I came to seek you
do not look at me with grim eyes
even though I be the crow of ill boding

Seneca:
friend, I have long been armed
against the blows of fate

in the times in which we live
these tidings do not surprise me
do not ask for forgiveness
I laugh while I receive so great a gift

Liberto:
Nero has sent me to you

Seneca:
say no more, I shall obey

Liberto:
but how did you understand before I even spoke?

Seneca:
your attitude
and the man who has sent you
are two cruel signs
of my fate
I have already guessed it
Nero sends you to me
to sentence me to death
I will obey him

once I have thanked him

But the end of my life
will not satisfy Nero;
the food of one vice

il varco ad un eccesso a mille è strada,
ed è là sù prefisso
che cento abissi chiami un sol abisso.

LIBERTO
Signor, indovinasti.
Mori, e mori felice,
che, come vanno i giorni
all'impronto del Sole
a marcarsi di luce,
così alle tue scritture
verran per prender luce i scritti altrui.

SENECA
Vanne, vattene omai,
e se parli a Nerone avanti sera,
ch'io son morto e sepolto gli dirai.

SCENA TERZA
Seneca ed i suoi famigliari.

SENECA
Amici è giunta l'ora
di praticare in fatti
quella virtù che tanto celebrai.
Breve angoscia è la morte:
un sospir peregrino esce dal core,
ov'è stato molt'anni
quasi in ospizio, come forastiero,
e sen vola all'Olimpo
delle felicità soggiorno vero.

FAMIGLIARI
Non morir Seneca, no.

UNO
Questa vita è dolce troppo,
questo ciel troppo sereno,
ogni amaro, ogni veneno
finalmente è lieve intoppo.
Io per me morir non vuo'.

FAMIGLIARI
Non morir, Seneca, no.

UNO

is de honger van de andere
en het staat daar opgeschreven
dat één afgrond honderd afgronden afroept

Liberto:
heer, u hebt het geraden
sterf gelukkig
zoals de dagen
licht ontvangen van de zon
zo zullen uw geschriften
de dagen van anderen verlichten

Seneca:
ga nu,
en weldra kun je Nero zeggen
dat ik dood en begraven ben

Seneca:
vrienden, het is tijd
om de door mij geprezen deugd
in praktijk te brengen
de dood is een kortstondige angst;
een dolende zucht die het lichaam verlaat
hij heeft daar gewoond
als een vreemdeling in een herberg
en vliegt naar de Olympus,
de berg van het ware geluk

Familie:
ga niet dood, Seneca!

dit leven is te zoet
deze hemel te helder
elke bitterheid, elk vergif
is ten slotte een geringe hindernis
ikzelf zou niet willen sterven

ga niet dood, Seneca!

is the hunger of another vice
and it is written up there
that just one abyss summons a hundred abysses.

Liberto:
Imy ord, you guessed it
die happy
Like the days
receive light from the sun
so shall your writings
illuminate the days of others

Seneca:
go now,
and soon you can tell Nero
that I am dead and buried

Seneca:
friends, the hour has come
to put into practice
the virtue I have praised
death is a momentary anguish
a wandering sigh that leaves the body
it resided there
like a stranger in an inn
and flies to Olympus,
the mountain of true happiness

Family:
do not die, Seneca!

this life is too sweet
the sky too bright
all bitterness, all poison
is, after all, a minor hurdle
I would not wish to die

do not die, Seneca!

Se mi corco al sonno lieve,
mi risveglio in sul mattino,
ma un avel di marmo fino
mai non dà quel che riceve.
Io per me morir non vuò.

FAMIGLIARI
Non morir, Seneca, no.

SENECA
Itene tutti a prepararmi il bagno,
Ché, se la vita corre
come il rivo fluente,
in un tepido rivo,
questo sangue innocente io vuo' che vada
a imporporarmi del morir la strada.

SCENA QUINTA
Valletto, damigella.

VALLETTO
Sento un certo non so che,
che mi pizzica e diletta,
dimmi tu che cosa egli è,
damigella amorosetta.
Ti direi, ti farei,
ma non so quel che vorrei.
Se sto teco il cor mi batte,
se tu parti, io sto melenso,
al tuo sen di vivo latte
sempre aspiro e sempre penso.

DAMIGELLA
Astutello, garzoncello,
bamboleggia amor in te.
Se divieni amante, a fé,
perderai tosto il cervello.
Tresca Amor per solazzo coi bambini,
ma sete Amor e tu due malandrini.

VALLETTO
Dunque amor così comincia?
È una cosa molto dolce?
Io darei per godere il tuo diletto I cireggi,
le pera ed il confetto.
Ma se amaro divenisse

als ik ga slapen
word ik 's ochtends weer wakker
maar een marmeren tombe
geeft haar prooi nooit meer prijs
ikzelf zou niet willen sterven

ga niet dood, Seneca!

Seneca:
ga nu, en maak mijn bad klaar,
want als het leven
een stromende beek is

wil ik dat dit onschuldige bloed
het pad van de dood purper kleurt

Page:
ik heb zo'n vreemd, opwindend gevoel

vertel me eens wat dat is, meisje

ik wil iets doen, iets zeggen,
maar ik weet niet wat
als ik bij jou ben, bonst mijn hart
als jij weggaat, ben ik verdwaasd
ik hunker steeds naar jouw
prachtige melkwitte borsten

Damigella:
jij kleine slimmerik,
Amor stoeit in je hart
als je verliefd wordt,
verlies je meteen je hoofd
Amor houdt van spelletjes,
maar samen zijn jullie twee schelmen

Page:
begint liefde dan zo?
is het zo'n zalig gevoel?
kersen, peren en suikergoed
smaken niet zo zoet als jouw liefde
maar mocht deze honing bitter worden,

when I go to sleep
I wake up in the morning
but a marble tomb
never again reveals its occupant
I would not wish to die

do not die, Seneca!

Seneca:
go now and prepare my bath,
because if life
is a flowing stream

I wish that this innocent blood
paints the path of death purple

Page:
I have such a strange, delightful feeling

tell me what it could be, girl

I want to do something, say something
but I don't know what
when I'm with you, my heart is pounding
if you leave, I'll be dazed
I still yearn for your
beautiful milky white bosom

Damigella:
you crafty fellow
Amor is playing games in your heart
if you fall in love
you will soon lose your head
Amor likes games,
but together you two are rascals

Page:
is this how love begins?
is it such a blissful feeling?
cherries, pears and candy
don't taste as sweet as your love
but should this honey become bitter,

questo mel che sì mi piace,
la radolciresti tu?
Dimelo, luce mia, dimelo di!

DAMIGELLA
L'adolcirei, sì sì.

V ALLETTO
Ma come poi faresti?

DAMIGELLA
Che dunque non lo sai?

V ALLETTO
No! so, cara, nol so.
Dimmi, come si fa;
fa' ch'io lo sappia espresso, perché,
se la superbia si ponesse
su 'l grave del sussiego,
io sappia radolcirmi da me stesso.
Mi par che per adesso,
se mi dirai che m'ami,
io mi contenterò.
Dimelo dunque, o cara,
e se vivo mi vuoi, non dir di no.

DAMIGELLA
O caro, godiamo Godiamo, o caro Valletto.

V ALLETTO
O cara, o mia cara, godiamo, o mia cara.

DAMIGELLA
Se ti mordesti poi?
Ti lagneresti in pianti tutto un dì.

V ALETTO
Mordimi quanto sai,
mai non mi lagnarò;
morditure sì dolci
vorrei sempre goderle:
purché baciato io sia da' tuoi rubini
mi mordan pur le perle.

SCENA SESTA
Nerone, Lucano

maak jij hem dan weer zoet?
Zeg het me, liefste!

Damigella:
ja, ik zou hem weer zoet maken

Page:
Maar hoe doe je dat?

Damigella:
Wat? Weet je dat werkelijk niet?

Page
Ik weet het niet, liefste,
Vertel me hoe ik het moet doen
Laat het me nu weten,
voor als mijn trots zou zegevieren
over mijn ernst en mijn fatsoen.
Ik zal weten hoe ik het zelf moet zoeten.
Op dit moment lijkt het me dat
als je zegt dat je van me houdt,
ik tevreden zou moeten zijn
Vertel me dan, liefste,
Als je wil dat ik in leven blijft, zeg dan geen nee!

Damigella:
o liefste, laten we genieten en zingen

Page:
o liefste, laten we genieten

Damigella:
Wat als ik je zou bijten?
Je zou de hele dag in tranen zijn.

Valletto:
Bijt me zoveel als je wilt
Ik zal niet klagen.
van zulke zoete beten
zou ik altijd willen genieten.
Zolang jouw robijnen me kussen,
laat je parels me bijten.

will you sweeten it again?
Tell me, love!

Damigella:
yes, I would sweeten it again

Valletto
But how would you do it?

Damigella
What? Do you really not know?

Valletto
I don't know, my love, I don't know.
Tell me how it is done
Let me know at once,
so that if pride were to interpose
with the gravity of dignity
I will know how to sweeten it by myself.
It seems to me that for now
If you say you love me,
I should be contented.
Tell me then, o my beloved,
If you want me to live, do not say no!

Damigella:
oh dear, let us be happy and sing

Page:
oh dear, let us be happy

Damigella:
What if I were to bite you?
You would moan in tears all day.

Valletto:
Bite me as much as you want
I will not complain.
Such sweet bites
I would wish to enjoy always.
As long as I am kissed by your rubies,
let the pearls bite me.

NERONE

Or che Seneca è morto,
cantiam, cantiam, Lucano,
amorse canzoni in lode d'un bel viso,
che di sua mano amor nel cor m'ha inciso.

LUCANO

Cantiam, signor, cantiamo
di quel viso ridente
che spira glorie
ed influisce amori,
di quel viso beato
in cui l'Idea miglior se stessa pose,
e seppe su le nevi,
con nova maraviglia,
animar, incarnar la granatiglia.

NERONE

Cantiam di quella bocca
a cui l'India e l'Arabia
le perle consacrò, donò gli odori.
Bocca, ahi destin,
che, se ragiona o ride,
con invisibil arme punge
e all'alma dona felicità
mentre l'uccide.
Bocca che, se mi porge
lasciveggiando il tenero rubino,
m'inebria il cor di nettare divino.

LUCANO

Tu vai, signor, tu vai
nell'estasi d'amor deliciando,
e ti piovon dagl'occhi
stille di tenerezza,
lagrime di dolcezza.

NERONE

Idolo mio,
celebrarti io vorrei,
ma son minute fiaccole e cadenti
dirimpetto al tuo Sole, i detti miei.

SCENA OTTAVA

Ottone solo.

Nero:

nu Seneca dood is
laten we zingen, Luca,
liefdesliedjes over een mooi gezicht
dat Amor zelf in mijn hart heeft gegrift

Luca:

laten we zingen, heer
over een mooi gezicht
dat aanzet tot roemrijke daden
en prikkelt tot liefde
over een mooi gezicht
waarin de idee van de liefde
verwezenlijkt is
en dat door een wonder
de passiebloem in de sneeuw deed opbloeien

Nero:

laten we zingen van die mond
waaraan India en Arabië
hun parels wijdden
mond, ach mijn lot,
die bij het spreken of lachen
met een onzichtbaar wapen steekt
en de ziel gelukkig maakt
terwijl hij hem doodt
mond, die wellustig naar me reikt
en mijn hart bedwelmt met godenwijn

Luca:

heer, de liefde
brengt u in vervoering
en uit uw ogen
vloeien druppels van tederheid,
tranen van geluk

Nero:

mijn liefste,
ik zou je willen loven
maar in jouw zon verbleken mijn woorden
tot zwakke lichtjes

Nero:

now that Seneca is dead
Luca, let us sing
love songs about a pretty face
that Amor himself has engraved on my heart

Luke:

let us sing, my lord
about a pretty face
that inspired glorious deeds
and kindles love
about a pretty face
in which love itself
has been engrained
and that by a miracle
made the passion flower bloom in the snow

Nero:

let us sing of that mouth
on which India and Arabia
bestowed their pearls
mouth, ah my fate,
that when speaking or laughing
wounds with an invisible weapon
and brings the soul joy
while slaying him
mouth, that lustfully reaches for me
and intoxicates my heart with the nectar of the gods

Luke:

my lord, love
thrills you
and from your eyes
are flowing drops of tenderness,
tears of joy

Nero:

My love,
I wish I could praise you
but in your sun my words fade
to dim lights

OTTONE

I miei sùbiti sdegni,
la politica mia già poco d'ora
m'indussero a pensare
d'uccidere Poppea?
Pensai, parlai d'ucciderti, ben mio?
Il mio genio perverso,
rinegati gli affetti
che un tempo mi donasti,
piegò, cadé, proruppe
in un pensier sì detestando e reo?
Cambiatemi quest'anima deforme,
datemi un altro spirito meno
impuro per pietà vostra, o dèi.
Sprezzami quanto sai,
odiami quanto vuoi
voglio esser Clizia al sol de' lumi tuoi.
Amarò senza speme
al dispetto del Fato,
fia mia delizia amarti disperato.

SCENA NONA

Ottavia, Ottone.

OTTAVIA

Tu che dagli avi miei
avesti le grandezze,
se memoria conservi
de' benefici avuti, or dammi aita.

OTTONE

Maestade che prega
è destin che necessita:
son pronto a servirti, o Regina,
quando anco bisognasse
sacrificare a te la mia ruina.

OTTAVIA

Voglio che la tua spada
scriva gl'obblighi miei
alla tua cortesia
col sangue di Poppea: vuo' che l'uccida.

OTTONE

Che uccida chi?

Otto:

Hoe konden mijn plotselinge woede
en politieke verlangens
me ertoe aanzetten
om Poppea te vermoorden?
Hoe kon ik dat doen, mijn liefste?
Mijn waanzinnige geest
wierp jouw genegenheid van zich af
en liet gedachten toe
die zo weezinwekkend
en zo gemeen zijn
vernieuw deze misvormde ziel,
geef me een minder onzuivere geest,
in uw grote genade, o goden!
Veracht me zoveel je wilt
haat me zoveel je wilt,
Voor de zon van je ogen wil ik Clythia zijn
Ik zal liefhebben zonder hoop,
ondanks mijn lot.
Laat me genot vinden in mijn liefdeswanhoop.

Ottavia:

jij, die je positie te danken hebt
aan mijn voorouders,
moet me helpen

Otto:

uw wens is mijn bevel;

ik zal u gehoorzamen, o koningin
al zou het mijn ondergang betekenen

Ottavia:

met je zwaard en Poppea's bloed
moet je je trouw bewijzen

ik wil dat je haar doodt

Otto:

wie moet ik doden?

Otto:

how could my sudden fury
and political desires
ever lead me to think
of killing Poppea?
I thought, I spoke of killing you, my love?
my demented spirit,
after repudiating the affection
that once you gave me,
gave way, fell, broke down
into a thought so loathsome and so vile
Change this deformed soul,
give me another less impure spirit,
in your great mercy, o gods!
Despise me as much as you can,
hate me as much as you want,
I wish to be Clythia to the sun of your eyes.
I shall love without hope,
in spite of fate.
May my pleasure be to love you in despair.

Ottavia:

you, who owe your position
to my ancestors,
must help me

Otto:

your wish is my command;

I will obey you, o empress
even if I would sacrifice myself

Ottavia:

with your sword and Poppea's blood
you must prove your allegiance

I want you to kill her

Otto:

Kill whom?

OTTAVIA
Poppea.

OTTONE
Poppea?

OTTAVIA
Poppea. Perché dunque ricusi quel che già prometesti.

OTTONE
Io ciò promisi?
(urbanità di complimento umile,
modestia di parole costumate,
a che pena mortal mi condannate?)

OTTAVIA
Che discorri fra te?

OTTONE
Discorro il modo
più cauto e più sicuro
d'una impresa sì grande.
(O cielo, o dèi in questo punto orrendo
ritoglietevi i giorni e i spirti miei.)

OTTAVIA
Che mormori?

OTTONE
Fo voti alla Fortuna,
che mi doni attitudine a servirti.

OTTAVIA
E perché l'opra tua
quanto più presta fia tanto più cara,
precipita gl'indugi.

OTTONE
(Sì tosto ho da morir?)

OTTAVIA
Ma che frequenti
soliloqui son questi?
Ti protesta l'imperial mio sdegno
che, se non vai veloce al maggior segno,

Ottavia:
Poppea

Otto:
Poppea?

Ottavia:
ja, Poppea!
je houdt je belofte niet?

Otto:
heb ik dat beloofd?
o hoffelijkheid van beleefde woorden:
tot welke doodstraf
veroordeelen jullie mij?

Ottavia:
wat mompel je toch?

Otto:
Ik overdenk de meest discrete
en veilige methode
voor zo'n grote taak
O hemel, o goden, in deze grote nood
verlos me van mijn leven!

Ottavia:
Wat mompel je nou?

Otto:
ik vraag Fortuna om kracht

Ottavia:
hoe vlugger je te werk gaat
hoe liever het me is

Otto:
zo spoedig moet ik sterven?

Maar wat zijn dit
voor eindeloze monologen?
Als je niet snel vertrekt

Ottavia:
Poppea

Otto:
Poppea?

Ottavia:
yes, Poppea!
are you refusing to keep your promise?

Otto:
did I promise that?
O politeness of well-mannered words:
to what mortal punishment
do you condemn me?

Ottavia:
what are you mumbling?

Otto:
I am considering the most cautious
and safe procedure
for such a great enterprise
O heaven, o gods, in this extremity
relieve me of my life!

Ottavia:
What are you mumbling?

Otto:
I am praying to Fortune for strength

Ottavia:
the speedier you work
the more grateful I will be

Otto:
so soon must then I must die?

But what are these
constant soliloquises?
if you go not speedily

pagherai la pigrizia con la testa.

OTTONE

Se Neron lo saprà?

OTTAVIA

Cangia vestiti.
abito muliebre ti ricopra,
e con frode opportuna
sagace essecutor t'accingi all'opra.

OTTONE

Dammi tempo, ond'io possa
inferocire i sentimenti miei,
disumanar il core,
imbarbarir la mano:
assuefar non posso in un momento
il genio innamorato
nell'arti di carnefice spietato.

OTTAVIA

Se tu non m'ubbidisci,
t'accusarò a Nerone
ch'abbi voluto usarmi
violenze inoneste
e farò sì che ti si stanchi intorno
il tormento e la morte in questo giorno.

OTTONE

Ad ubbidirti, Imperatrice, io vado.
(O ciel, o Dei, in questo punto estremo ritoglietevi i giorni, e i
spiriti miei.)

OTTAVIA

Vattene pure; la vendetta è un cibo
che col sangue inimico si condisce.
Della spenta Poppea su 'l monumento
quasi a felice mensa
prenderò così nobile alimento.
Mora, mora la rea, mora Poppea.
Già la puna del coltello la svena,
scelleata Poppea, verrà teco
in sepolcro ogni mia pena, risanerà
il mio duolo del tuo sangue odiato
un sorso solo.
Gioirò vendicata,

zal ik je voor je traagheid
laten boeten met je hoofd.

Otto:

en als Nero erachter komt?

Ottavia:

je moet je in vrouwenkleden hullen

zo, listige moordenaar,
bereid je je voor op je daad

Otto:

geef me de tijd
om mijn gevoelens te scherpen
om mijn hart te doen verstenen
om mijn hand wreed te maken
ik kan niet in een handomdraai
mijn liefhebbende hart
veranderen in dat van een moordenaar

Ottavia:

als je me niet gehoorzaamt,
klaag ik je aan bij Nero
ik zal je beschuldigen
van verkrachting
zodat je vandaag nog sterft

Otto:

ik ga al, keizerin, ik zal u gehoorzamen
o hemel, verlos mij
van dit afschuwelijke leven

ga dan; wraak is een gerecht
gekruid met het bloed van de vijand
Op het graf van de dode Poppea
zal ik er een feestelijk banket van maken

Laat die schuldige Poppea sterven
De punt van een mes doodt haar al
die boosaardige Poppea
mijn verdriet zal je vergezellen in je graf
mijn pijn zal worden verlicht
door een enkele slok van je gehate bloed
Ik zal genieten van mijn wraak

you shall pay for your tardiness
with your head.

Otto:

what if Nero finds out?

Ottavia:

you must dress like a woman

and so, clever murderer,
you must prepare the deed

Otto:

give me time
to arouse my feelings
to make my heart inhuman
to make my hand cruel
I cannot, from one moment to the next,
transform my loving heart
into that of a pitiless butcher.

Ottavia:

if you disobey me,
I shall accuse you before Nero
I shaill accuse you
of rape
so that you will be put to death today

Otto:

I go, empress, I am obeying you
oh heaven, relieve me
of this terrible life

go then; vengeance is a dish
seasoned with the enemy's blood
On the murderd Poppea's tomb
I shall make a joyous banquet of it

Let thet guilty Poppea die
The point of a knife already slays her
that evil Poppea
all my sorrows will join you in your grave:
my pain will be relieved
by a single sip of your hated blood
Revenged, I shall rejoice!

nascerà il mio seren da la tua morte
e uccisa te malnata,
non sarà più tirano il mio consorte,
E tornerà giocondo il Popolo,
il Senato, e Roma e'l mondo.

SCENA DECIMA

Drusilla, Valletto, Nutrice.

DRUSILLA

Felice cor mio,
festeggiami in seno,
doppo i nembi
e gl'orror godrò il sereno.
Oggi spero che Ottone
mi riconfermi il suo promesso amore.
Festeggiami nel sen,
lieto mio core.

VALLETTO

Nutrice, quanto pagaresti un giorno
d'allegria gioventù, com'ha Drusilla?

NUTRICE

Tutto l'oro del mondo io pagarei.
L'invidia del ben d'altri,
l'odio di se medesima,
la fiacchezza dell'alma,
l'infermità del senso
sono quattro ingredienti,
anzi i quattro elementi
di questa miserabile vecchiezza
che, canuta e tremante,
dell'ossa proprie è un cimiterio andante.

DRUSILLA

Non ti lagnar così, sei fresca ancora;
non è il sol tramontato,
se ben passata è la vermiglia Aurora.

NUTRICE

Il giorno femminil
trova la sera sua nel mezzo dì.
Dal mezzo giorno in là
sfiorisce la beltà;
col tempo si fa dolce

Je dood zal me vrede brengen,
en wanneer je bent vermoord
zal mijn man me niet langer tiranniseren
en het volk, de senaat en Rome,
en de hele wereld zullen zich verheugen

Drusilla:

mijn gelukkig hart,
juich in mijn boezem
na de stormen van verschrikking
zal ik van de zon genieten
ik hoop dat Otto mij vandaag
zijn liefdesbelofte herhaalt
mijn gelukkig hart,
juich in mijn boezem

Page:

voedster, wat zou je geven om
één dag zo jong te zijn als Drusilla?

Voedster:

al het goud van de wereld
zou ik ervoor geven
nijd om andermans geluk,
zelfhaat,
moeheid van de ziel,
verzwakte zinnen
zijn de vier elementen
van deze trieste oude vrouw
die vergrijsd en bevend,
een lopend graf is voor haar eigen botten

Drusilla:

klaag niet; de zon is nog niet onder
al is het morgenrood verdwenen

Voedster:

de dag van een vrouw
eindigt 's middags om twaalf uur
vanaf het middaguur
verwelkt de schoonheid
het groene fruit heeft

Your death will bring me peace,
and when you are killed
my husband will no longer be my tyrant,
and the people, the senate, and Rome,
and the whole world will rejoice

Drusilla:

my joyful heart,
rejoice in my bosom
After the storms of horror
I will enjoy the sun
I hope that today
Otto reaffirms his promised love
my joyful heart,
rejoice in my bosom

Page:

nurse, what give to be
as young as Drusilla for one day?

Nurse:

all the gold in the world
I would give for it
Envy of others' happiness,
self-loathing,
weariness of the soul,
weakened senses
are the four elements
of this bitter old woman,
gray and trembling,
a walking grave for her own bones

Drusilla:

do not complain; the sun has not set yet
even though the rosy dawn has passed

Nurse:

a woman's day
ends at noon
from midday on
her beauty wilts
The green fruit

il frutto acerbo e duro,
ma in ore guasto vien quel ch'è maturo.
Credetel pure a me,
o giovanette fresche in su 'l mattin:
Primavera è l'età
ch'Amor con voi si sta,
Non lasciate che passi
Il verde april ó l maggio,
Si suda troppo in luglio a far viaggio.

VALLETTO
Andiam a Ottavia omai,
signora nonna mia

NUTRICE
Ti darò una guanciata,
bugiardello insolente, che sì, che sì.

V ALLETTO
Andiam, che in te è passata
la mezza notte, non che il mezzo dì.

SCENA UNDECIMA
Ottone, Drusilla.

OTTONE
Io non so dov'io vada.
Il palpitare del core
ed il moto del piè non van del pari.

DRUSILLA
E dove, signor mio?

OTTONE
Drusilla, Drusilla.
Te sola io cerco.

DRUSILLA
Eccomi a' tuoi piaceri.

OTTONE
Drusilla, io vuo' fidarti un segreto gravissimo;
prometti e silenzio e soccorso?

DRUSILLA
Palesami il segreto.

tijd nodig om te rijpen
maar een paar uur later
is het rot
geloof wat ik zeg, jonge meisjes
in de bloei van je leven
de lente is de tijd
waarin Amor je bezoekt
geniet in april of mei:
in juli is het te heet voor die reis

Page:
laten we nu naar Octavia gaan,
m'n lieve grootje

Voedster:
ik zal je een oorvijs geven!
hier, brutale vlegel!

Page:
laten we gaan, jij hebt niet alleen
de middag, maar zelfs de nacht overleefd

Otto:
ik weet niet waar ik heen ga
het ritme van mijn hart
strookt niet met dat van mijn voeten

Drusilla:
wie zoekt u, heer?

Otto:
Drusilla
jou alleen zoek ik

Drusilla:
hier ben ik

Otto:
ik wil je een geheim toevertrouwen
beloof je te zwijgen en te helpen?

Drusilla:
onthul het geheim

needs time to ripen
but a few hours later
it is rotten
believe me, young girls
in the prime of your life
spring is the time
when Amor visits you
rejoice in April or May:
in July it is too hot for traveling

Page:
now let us go to Octavia,
my sweet granny

Nurse:
I shall give you a smack!
here, you insolent brat!

Page:
let us go, you have not only survived
the afternoon, but even the night

Otto:
I don't know where I'm going
the rhythm of my heart
does not match that of my feet

Drusilla:
who are you looking for, my lord?

Otto:
Drusilla
you alone I seek

Drusilla:
here I am

Otto:
I want to confide in you
will you promise to keep silent and help me?

Drusilla:
tell me your secret

OTTONE

Non esser più gelosa di Poppea.

DRUSILLA

No, no. Felice cor mio,
Festeggiami in seno.

OTTONE

Senti, io devo or ora per terribile comando
Immergerle nel sen questo mio brando.
Per ricoprir me stesso
in misfatto sì enorme,
io vorrei le tue vesti.

DRUSILLA

E le vesti e le vene ti darò.
Ma vuò da te saper più a dentro e a
fondo di così orrenda impresa la cagione.

OTTONE

Andiam, andiamne omai,
che con alto stupore il tutto udrai.

SCENA DUODECIMA

Poppea, Arnalta.

POPPEA

Or che Seneca è morto,
Amor ricorro a te:
guida mie spemi in porto,
fammi sposa al mio re.

ARNALTA

Pur sempre su le nozze canzoneggiando vai.

POPPEA

Ad altro, Arnalta mia, non penso mai.

ARNALTA

Il più inquieto affetto
è la pazza ambizione;
ma se arrivi agli scettri e alle corone,
non ti scordar di me,
tiemmi appresso di te,
né ti fidar giammai di cortigiani,

Otto:

wees niet langer jaloers op Poppea

Drusilla:

nee, mijn gelukkig hart,
juich in mijn boezem

Otto:

luister! ik heb het bevel gekregen
om haar met deze dolk te doden
als vermomming
bij deze gruweldaad
heb ik jouw kleren nodig

Drusilla:

mijn kleren en mijn bloed zal ik je geven
maar vertel me ook de reden
voor deze barbaarse daad

Otto:

kom mee,
dan zul je alles horen

Poppea:

nu Seneca dood is
wend ik me tot jou, Amor
leid mijn hoop in veilige haven
en maak me tot bruid van de keizer

Arnalta:

je droomt nog steeds van een bruiloft

Poppea:

ik denk nooit aan iets anders, Arnalta

Arnalta:

dwaze eerezucht brengt
slechts onrust
maar als je de kroon bemachtigt,
vergeet mij dan niet

vertrouw de hovelingen niet,

Otto:

never again be jealous of Poppea

Drusilla:

no, my joyful heart,
rejoice in my bosom

Otto:

listen! I received the order
to kill her with this dagger
as a disguise
for this atrocity
I will need your gown

Drusilla:

I will give you my gown and my blood
but I want to know the reason
for this barbaric act

Otto:

come with me,
I will tell you everything

Poppea:

now that Seneca is dead
I appeal to you, Amor
lead my hope into a safe port
and make me the emperor's bride

Arnalta:

you are still dreaming of a wedding

Poppea:

I never think about anything else, Arnalta

Arnalta:

foolish ambition
brings only restlessness
but if you achieve the crown,
then do not forget me

do not trust the courtiers,

perché in due cose sole
Giove è reso impotente:
ei non può far che in cielo
entri la morte,
né che la fede mai
si trovi in corte.

POPPEA
Non dubitar, che meco
sarai sempre la stessa,
e non fie mai che sia
altra che tu la segretaria mia.
Par che 'l sonno m'alletti
a chiuder gl'occhi alla quiete in grembo.
Quì nel giardin, o Arnalta,
fammi apprestar del riposare il modo,
ch'alla fresc'aria addormentarmi io godo.

ARNALTA
Udiste, ancelle, o là.

POPPEA
Se mi trasporta il sonno
oltre gli spazi usati,
a risvegliar mi vieni,
né conceder l'ingresso nel giardino
fuorch'a Drusilla,
o ad altre confidenti.

ARNALTA
Adagiati, Poppea, Quietati, anima mia.
Sarai ben custodita.
Oblivion soave
i dolci sentimenti
in te, figlia, addormenti.
Posatevi, occhi ladri,
aperti, deh, che fate,
se chiusi anco rubbate?
Poppea, rimanti in pace;
luci care e gradite
dormite, omai dormite.
Amanti, vagheggiate
il miracol novo:
è uminoso il dì, sì come suole,
e pur vedete addormentato il sole.

want in twee dingen
staat Jupiter machteloos:
hij kan de dood
niet in de hemel brengen
noch trouw brengen
aan het hof

Poppea:
wees maar niet bang;

nooit zal een ander dan jij
mijn vertrouweling worden
de slaap verlokt me
om de ogen te sluiten
maak hier in de tuin een bed, Arnalta,
zodat ik in de open lucht kan slapen

Arnalta:
hé daar, meisjes, luister eens!

Poppea:
als ik te lang slaap

kom me dan wekken
laat niemand in de tuin,
behalve Drusilla
of andere vertrouwelingen

Arnalta:
ga maar liggen, lieve Poppea,
er wordt goed over je gewaakt
de zoete vergetelheid
wiegt je tedere mijmeringen

rust maar, schalkse ogen
waarom open blijven als jullie
zelfs gesloten nog harten stelen?
Poppea, slaap zacht
dierbare, lieve ogen,
rust nu maar
minnaars, aanschouw
dit nieuwe wonder:
het is klaarlichte dag
en toch zullen jullie de zon zien slapen

because in two things
Jupiter is powerless:
he cannot make
death enter heaven
nor make loyalty
enter the court

Poppea:
fear not;

you and no one else will ever
become my confidante
sleep is tempting me
to close my eyes
prepare a bed here in the garden, Arnalta,
for me to rest in the open air

Arnalta:
girls, listen up!

Poppea:
when I sleep too long

then come to wake me
let no one in the garden,
except Drusilla
or other close friends

Arnalta:
lie down, dear Poppea,
you shall be well guarded
let sweet oblivion
cradle your tender feelings

rest in peace, thieving eyes
why stay open if you
still steal hearts when closed?
Poppea, sleep in peace
dear sweet eyes,
go to sleep
lovers, behold
this new miracle:
the day is still ight
yet you see the sun asleep

SCENA DECIMATERZA

Amor discende dal cielo mentre Poppea dorme.

AMORE

Dorme l'incauta dorme;
ella non sa
ch'or or verrà
il punto micidiale:
così la umanità vive all'oscuro,
e quando ha chiusi gl'occhi,
crede essersi del mal posta in sicuro.
O sciocchi, o frali sensi mortali,
mentre cadete in sonnacchioso oblio
sul vostro sonno è vigilante dio.
Sete rimasi gioco dei casi,
oggetti al rischio e del periglio prede,
se Amor genio del mondo non provvede.
Dormi, o Poppea
terrena dea;
ti salverà dall'armi altrui rubelle
Amor che move
il Sole e l'altre stelle.
Già s'avvicina la tua ruina;
ma non ti nuocerà strano accidente,
ch'Amor picciolo è sì, ma onnipotente.

SCENA DECIMAQUARTA

Ottone travestito, Amore, Poppea, Arnalta.

OTTONE

Eccomi trasformato
Non di Ottone in Drusilla,
ma d'uomo in serpe,
al cui veneno e rabbia
non vide il mondo e non vedrà simile.
Ma che veggio infelice!
tu dormi, anima mia?
Chiudesti gl'occhi
per non aprirli più?
Ma che tardo, che bado?
Costei m'abborre e sprezza,
e ancor io l'amo?
Ho promesso ad Octavia:
se mi pento, accelero a' miei dì funesto il fine.
Poppea, t'uccido,
Amor, rispetti, a dio.

Amor:

argeloos slaapt ze,

terwijl het fatale ogenblik
met rasse schreden nadert
met de ogen gesloten
wanen de mensen zich veilig voor alle gevaar
o weerloze, sterfelijke wezens;
jullie dommelen in vergetelheid
terwijl een god waakt over jullie slaap
het lot speelt met jullie
jullie zijn prooi van alle gevaar
als Amor jullie niet beschermt
slaap, Poppea,
aardse godin
van een verraderlijke aanslag
zul je gered worden door Amor,
die zon en sterren beweegt
je ondergang nadert al,
maar er zal je niets gebeuren
want Amor is wel klein, maar oppermachtig!

Otto:

zie hoe ik ben veranderd
nee, niet van Otto in Drusilla,
maar van mens in slang,
zo giftig en razend
als de wereld nimmer zag
maar wat zie ik daar?
slaap je, mijn lief?
heb je je ogen dicht gedaan
om ze nooit meer te openen?
maar wat weerhoudt me?
die vrouw minacht me,
en nog houd ik van haar?
ik heb het Octavia beloofd;
als ik terugdeins, zijn mijn dagen geteld
Poppea, ik dood je;
Amor, ik zeg je vaarwel!

Love:

innocently she sleeps,

while the fatal moment
approaches with great strides
with eyes closed
people feel safe from all danger
O defenseless, mortal beings;
you doze in oblivion
while a god guards your sleep
fate plays with you
you are prey to all danger
if Amor does not protect you
sleep Poppea,
earthly goddess
of a treacherous attack
you will be saved by Amor,
who moves sun and stars
your demise is already approaching,
but nothing will happen to you
for Amor is small, but mighty!

Otto:

behold, I am transformed
no, not from Otto into Drusilla,
but from a man into a snake,
more venomous and raging
than the world ever saw
but what is this?
are you sleeping, my dear?
did you close your eyes
to never open them again?
but what is delaying me?
that woman despises me,
and yet I still love her?
I promised Octavia;
if I repent, my days are numbered
Poppea, I kill you;
Amor, I bid you farewell!

AMORE

Forsenato, scelerato
inimico del mio nume,
tanto dunque si presume?
Fulminarti dovrei,
ma non meriti di morire
per la mano delli dèi.
Illeso va' da questi strali acuti:
non tolgo al manigoldo i suoi tributi.

POPPEA

Drusilla, in questo modo
con l'armi ignude in mano,
mentre nel mio giardin dormo soletta?

ARNALTA

Accorrete, accorrete,
o servi, o damigelle,
in seguire Drusilla, dalli, dalli.
Tanto mostro a ferir non fia chi falli.

SCENA DECIMAQUINTA

Amore.

AMORE

Ho difesa Poppea;
vuo' farla in questo giorno Imperatrice.

ATTO TERZO

SCENA PRIMA

Drusilla.

DRUSILLA

O felice Drusilla, o che sper'io?
Corre adesso per me l'ora fatale:
perirà, morirà la mia rivale,
e Ottone finalmente sarà mio.
Se le mie vesti avran servito
per ben coprirlo,
con vostra pace, o dèi,
adorar io vorrò gli arnesi miei.
O felice Drusilla, o che sper'io? ecc.

SCENA SECONDA

Amor:

schurk!
vijand van mijn goddelijkheid
zo ver waag jij te gaan?
ik zou je met bliksem moeten treffen
maar je bent niet waardig
door een godenhand gedood te worden
blijf dus ongedeerd voor mijn stralen:
ik beroof de beulen niet van hun prooi

Poppea:

Drusilla, wat betekent
die geheven dolk in je hand
terwijl ik lig te slapen in mijn tuin?

Arnalta:

dienaren,
meisjes,
vlug, volg Drusilla,
zo'n monster mag niet ontkomen!

Amor:

ik heb Poppea beschermd
en wil haar tot keizerin maken

Drusilla:

o gelukkige Drusilla, waarop hoop ik?
het fatale uur is aangebroken
mijn rivale zal sterven
en Otto zal eindelijk van mij zijn
als mijn kleren hem goed hebben vermomd,

zal ik ze prijzen

o gelukkige Drusilla, waarop hoop ik?

Love:

villain!
enemy of my divine authority
how dare you so presume?
I should strike you down with lightning
but you are not worthy
to be killed by a god's hand
so remain unharmed before my rays:
I do not rob the executioners of their prey

Poppea:

Drusilla, what does it mean,
that raised dagger in your hand
while I am sleeping in my garden?

Arnalta:

servants,
girls,
quickly, follow Drusilla,
don't let such a monster get away!

Love:

I protected Poppea
of I want her to be empress

Drusilla:

O happy Drusilla, what do I hope for?
the fatal hour approaches
my rival will die
and Otto will finally be mine
if my garments have disguised him well,

I will praise them

O happy Drusilla, what do I hope for?

Drusilla, Arnalta, Littori.

ARNALTA
Ecco la scelerata
che, pensando occultarsi,
di vesti s'è mutata.

LITTORI
Fermati, morta sei.

DRUSILLA
E qual peccato mi conduce a morte?

LITTORI
Ancor t'ingigi, sanguinaria indegna?
A Poppea dormiente machinasti la morte.

DRUSILLA
(Ahi caro amico, ahi sorte,
ahi mie vesti innocenti.
di me doler mi devo e non d'altrui:
credula troppo e troppo incauta fui.)

SCENA TERZA
Arnalta, Nerone, Drusilla, Littori.

ARNALTA
Signor, ecco la rea,
che uccidere tentò la matrona Poppea.
Dormiva l'innocente nel suo proprio giardino; sopraggiunse
costei col ferro ignudo,
se non si risvegliava la tua devota ancella
sopra di lei cadeva il colpo crudo.

NERONE
Onde tanto ardimento? e chi t'indusse,
rubella, al tradimento?

DRUSILLA
Innocente son io:
lo sa la mia coscienza, e lo sa dio.

NERONE
No, confessa omai, confessa,
s'attentasti per odio
o se ti spinse l'autoridade,

Arnalta:
daar is ze!
verkleed hoopte ze
niet ontdekt te worden

Beul:
stil, je moet sterven!

Drusilla:
wat heb ik misdaan dat ik moet sterven?

Beul:
je ontkent, moordenaars?
je wilde de slapende Poppea doden

Drusilla:
o geliefde! o noodlot!
o onschuldige kleren!
ik moet mezelf en geen ander beklagen
ik was te goedgelovig

Arnalta:
heer, hier is de schuldige
die Poppea wilde vermoorden
ze lag vredig te slapen
toen deze vrouw opdook met geheven dolk
als ik niet wakker was geworden,
had het wapen haar getroffen

Nero:
hoe kon je dit doen?
wie zette jou aan tot dit verraad?

Drusilla:
ik ben onschuldig
dat weet mijn geweten en dat weet god

Nero:
nee, beken het:
werd je door haat gedreven?
of ben je door iemand van hoge rang

Arnalta:
there she is!
disguised, she hoped
not to be discovered

executioner:
hush, you must die!

Drusilla:
what have I done that I must die?

executioner:
are you denying it, murderess?
you plotted to kill Poppea in her sleep

Drusilla:
oh my love! oh fate!
O innocent garments!
I must bewail my fate and not another's
I was too gullible

Arnalta:
my lord, here is the criminal
who plotted to kill Poppea
she was innocently sleeping
when this woman showed up with a dagger
if I had not woken up
the blow would have struck her

Nero:
how could you do this?
who incited you to this betrayal?

Drusilla:
I am innocent
my conscience knows it and god knows it

Nero:
no, you will confesst:
were you driven by hate?
or by someone of high rank

o l'oro al grand misfatto.

DRUSILLA

Innocente son io:

lo sa la mia coscienza, e lo sa dio.

NERONE

Flagelli, funi e fochi cavino da costei
il mandante e i correi.

DRUSILLA

(Misera me, più tosto,
che un atroce tormento
che mi sforzi a dir, quel che tacer vorrei,
sopra me stessa colgo
la sentenza mortale e il monumento.

NERONE

Che cinguetti, ribalda?

ARNALTA

Che discorri, assassina?

LITTORI

Che parli, traditrice?

DRUSILLA

(Mi contrastano in seno
con fiera concorrenza
amore e l'innocenza.)

NERONE

Prima ch'aspri tormenti
ti facciano sentir il mio disdegno,
or persuadi all'ostinato ingegno
di rivelar gl'orditi tradimenti.

DRUSILLA

Signor, io fui la rea che uccidere tentò l'innocente Poppea.

NERONE

Conducete costei al manigoldo omai,
fatte ch'egli ritrovi con una morte a tempo
qualche lunga e asprissima agonia,
che inorridisca il fine a questa rea.
Che si tarda, o ministri?

of door geld verlokt?

Drusilla:

ik ben onschuldig

dat weet mijn geweten en dat weet god

Nero:

folteringen moeten haar dwingen
haar opdrachtgever te noemen

Drusilla:

wee mij

liever dan door martelingen te zeggen

wat ik wilde verbergen

zal ik het doodsvonnis

op mijn eigen schouders nemen

Nero:

wat sta je te kletsen, serpent?

Arnalta:

wat zeg je, moordenaars?

Beul:

waar heb je het over, verraadster?

Drusilla:

in mij woedt een gevecht

tussen liefde en onschuld

Nero:

beken het complot voordat

mijn wrede folteringen je treffen

Drusilla:

heer, ik was de schuldige

die de argeloze Poppea wilde doden

Nero:

breng deze vrouw naar de beul!

hij zal deze misdadigster een lange

en pijnlijke doodstrijd bezorgen

waar wachten jullie op, wachters?

or by money?

Drusilla:

I am innocent

my conscience knows it and god knows it

Nero:

torture will force her
to name the instigator

Drusilla:

woe is me

rather than torture forcing me

to reveal what I wish to conceal

I shall take this death sentence

on my own shoulders

Nero:

what are you talking about, you serpent?

Arnalta:

what you saying, murderess?

executioner:

what are you talking about, traitor?

Drusilla:

a battle is raging inside me

between love and innocence

Nero:

confess the plot

or you will face my cruel torments

Drusilla:

my lord, I am to blame

I wanted to kill the innocent Poppea

Nero:

bring this woman to the executioner!

he will give this criminal a long

and painful agony

why are you waiting, you guards?

Provi, provi costei
mille morti oggimai, mille ruine.

SCENA QUARTA

Ottone, Nerone, Drusilla, Littori.

OTTONE

No, no, questa sentenza
cada sopra di me, che ne son degno.
Innocente è costei.
Io con le vesti di Drusilla andai
Per ordine d'Ottavia imperatrice
Ad attentar la morte di Poppea.
Dammi, signor, con la tua man la morte.
Giove, Nemese, Astrea,
Fulminate il mio capo,
Che per giusta vendetta
Il patibolo orrendo a me s'aspetta.
Dammi, signor, con la tua man la morte.

NERONE

Vivi, ma va ne' più remoti lidi,
di titoli spogliato e di fortune,
e serva a te mendico e derelitto
di flagello e spelunca il tuo delitto.
E tu ch'ardisti, o nobile matrona,
per ricoprir costui
d'apportar salutifere bugie,
vivi alla fama della mia clemenza,
vivi alle glorie della tua fermezza,
e sia del sesso tuo nel secol nostro
la tua costanza un adorabil mostro.

DRUSILLA

In esilio con lui,
deh, signor mio,
consenti ch'io tragga i di ridenti.

NERONE

Vanne come ti piace.

OTTONE

Signor, non son punito, anzi beato:
la virtù di costei
sarà ricchezza e gloria a' giorni miei.

haar einde zal gruwelijk zijn,
duizend doden zal zij sterven

Otto:

nee, laat mij dit vonnis treffen
want ik verdien het
zij is onschuldig!
ik was het, die in de kleren van Drusilla
Poppea's leven bedreigde
op last van keizerin Octavia
heer, dood mij eigenhandig!
Jupiter,
voltrek met uw bliksem
de gerechte straf die mij wacht

heer, dood mij eigenhandig

Nero:

leef, maar beroofd
van je titels en rijkdommen
als eenzame zwerver
zal je misdaad jou als gesel dienen
en jij, o nobele dame
die zoveel trotseerde
om deze man te beschermen
leef in de roem van mijn genade
en in de deugd van je standvastigheid
laat jouw trouw tot voorbeeld zijn
voor het vrouwelijk geslacht

Drusilla:

heer, sta toe dat ik met hem
mijn dagen in ballingschap slijt

Nero:

ga dan, zoals je wilt

Otto:

Mijn Heer, mijn straf is mijn zegen
Haar deugden
zullen de rijkdom en roem van mijn leven zijn.

her end will be gruesome,
a thousand deaths she shall die

Otto:

no, let this sentence fall upon me,
for I deserve it
she is innocent!
dressed in Drusilla's garments
I threatened Poppea's life
by order of empress Octavia
my lord, kill me with your own hands!
Jupiter,
strike me with your lightning
the just punishment that awaits me

lord, kill me with your own hands

Nero:

you will live, but you will be deprived
of your titles and riches
like a lonely wanderer
your crime will serve you as a scourge
and you, o noble lady
who defied so much
to shelter this man
live in the light of my mercy
live in the glory of your bravery
let your faithfulness be an example
for the female sex

Drusilla:

my lord, allow me to be with him
to spend my days in exile

Nero:

then go as you please

Otto:

My lord, my punishment is my blessing.
Her virtues
will be the riches and the glory of my days.

DRUSILLA

Ch'io viva e mora teco:
altro non voglio.
Dono alla mia fortuna
tutto ciò che mi diede,
pur che tu riconosca
in cor di donna una costante fede.

LITTORI

Orsù finiamla, andate alla malora.

NERONE

Delibero e risolvo
il ripudio d'Ottavia,
e con perpetuo essiglio
da Roma io la proscrivo.
Sia pur condotta al più vicino lido.
Le s'appresti in momenti
qualche spalmato legno,
e sia commessa al bersagliar de' venti.
Convengo giustamente risentirmi.
Volate ad ubbidirmi.

SCENA QUINTA

Poppea, Nerone.

POPPEA

Signor, oggi rinasco,
e questa nova vita.
Voglio che sian sospiri
Che ti faccian fede
che rinata per te languisco e moro
e morendo e vivendo ogn'hor t'adoro.

NERONE

Non fu, non fu Drusilla,
ch'ucciderti tentò.

POPPEA

Chi fu, chi fu il fellone?

NERONE

Il nostro amico Ottone.

POPPEA

Egli da sé?

Drusilla:

Met jou leven en sterven
ik wil niets liever
Alles wat Fortuna me heeft geschonken
geef ik terug
als u de het trouwe hart
van een vrouw erkent.

Lictor:

Genoeg, ga naar de hel!

Nero:

Ik verkondig en besluit
met dit bevelschrift
dat ik Octavia verstoot,
en ik verban haar
voor eeuw uit Rome.
Breng Octavia naar de haven.
Maak een boot voor haar klaar
laat haar lot over aan de winden
mijn woede is terecht
Gehoorzaam mij snel!

Poppea:

heer, vandaag word ik herboren

mijn eerste ademtocht verzekert u
dat ik smacht van liefde
en u in leven en dood altijd aanbid

Nero:

het was niet Drusilla
die probeerde je te doden

Poppea:

wie was dan die onverlaat?

Nero:

onze vriend Otto

Poppea:

hij alleen?

Drusilla:

That I should live and die beside you
is all I wish for.
I render to Fortune
everything she gave me
if you acknowledge
the unwavering heart of a woman!

Lictor:

Enough of that, go to hell!

Nero:

I proclaim and resolve
by solemn edict
my repudiation of Ottavia,
and I exile her
from Rome forever.
Take Ottavia to the harbour.
Immediately prepare a boat for her
leave her to the mercy of the winds
my anger is legitimate
Hasten to obey me!

Poppea:

my lord, today I am reborn

my first breath assures you
that I pine for your love
and in life and in death I always adore you

Nero:

it was not Drusilla
who tried to kill you

Poppea:

then who was the felon?

Nero:

our friend Otto

Poppea:

he alone?

NERONE
D'Ottavia fu il pensiero.

POPPEA
Or hai giusta cagione
di passare al ripudio.

NERONE
Oggi, come promisi,
mia sposa tu sarai.

POPPEA
Sì caro di veder non spero mai.

NERONE
Per il trono di Giove e per il mio,
te l'affermo e tel giuro:
oggi sarai mia sposa,
in parola regal te n'assicuro.

POPPEA
Idolo del mio cor giunta è pur l'ora
ch'io del mio ben godrò,
né più s'interporrà noia o dimora.
Cor nel seno io non ho,
me 'l rubasti, sì sì,
dal sen me lo rapì
de' tuoi begl'occhi il lucido sereno.
Per te, mio ben,
non ho più core in seno.

NERONE
Stringerò tra le braccia innamorate,
chi mi trafisse, ohimè;
non interrotte avrò l'ore beate.
Se son perduto in te,
in te mi cerçarò,
in te mi troverò
e tornerò a riperdermi, cor mio,
che sempre in te perduto esser vogl'io.

SCENA SESTA (SETTIMA)
Arnalta sola.

ARNALTA

Nero:
het idee kwam van Octavia

Poppea:
nu hebt u gegronde redenen
om haar te verstoten

Nero:
zoals ik heb beloofd
zul jij vandaag mijn bruid zijn

Poppea:
een gelukkiger dag hoop ik niet te beleven

Nero:
uit naam van Jupiter en mijzelf
zweer ik
dat je mijn bruid zult zijn
op mijn koninklijk woord beloof ik je dat

Poppea:
god van mijn hart, nu is het uur gekomen
dat ik van mijn geluk kan genieten
niets staat ons meer in de weg
ik heb geen hart meer
jij hebt het gestol
jij roofde mijn hart
met je mooie ogen
door jou, mijn schat,
bezit ik geen hart meer

Nero:
omhels me
en laat deze heerlijke uren
nooit meer eindigen
als ik me in jou verlies,
zal ik me in jou zoeken
zal ik mezelf in jou terugvinden
want in jou verloren
vind ik mezelf steeds terug

Arnalta:

Nero:
from Octavia came the idea

Poppea:
now you have valid reasons
to repudiate her

Nero:
as I promised
today you will be my bride

Poppea:
So joyful a day I never hoped to see

Nero:
on behalf of Jupiter and myself
I swear
that you will be my bride
by my royal word I assure you

Poppea:
god of my heart, now the hour has come
that I can enjoy my happiness
nothing will come between us
I have no heart anymore
you have stolen it
you have stolen my heart
with your beautiful eyes
because of you, my darling,
I no longer have a heart

Nero:
embrace me
and never let
these wonderful hours end
when I am lost in you
I will find search for myself
and I will find myself again in you
because being lost in you
I keep finding myself

Arnalta:

Oggi sarà Poppea
di Roma imperatrice,
io, che son sua nutrice,
ascenderò delle grandezze i gradi:
no no, col volgo io non m'abbasso più;
chi mi diede del tu,
or con nova armonia
gorgheggerammi il 'Vostra Signoria'.
Chi m'incontra per strada
mi dice: 'fresca donna e bella ancora',
ed io pur so che sembro
delle Sibille il leggendario antico.
Ma ogn'un così m'adula,
credendo guadagnarli,
per interceder grazie da Poppea,
Ed io, fingendo non capir le frodi,
in coppa di bugia bevo le lodi.
Io nacqui serva
e morirò matrona.
Malvolentier morrò;
se rinascessi un dì,
vorrei nascer matrona e morir serva.
Chi lascia le grandezze,
piangendo a morte va,
ma chi servendo sta,
con più felice sorte,
come fin degli stenti ama la morte.

SCENA SETTIMA (SESTA)
Ottavia sola.

OTTAVIA
A dio, Roma; a dio, patria; amici, a dio,
Innocente da voi partir convengo.
Io vado a distillarmi in pianti amari,
navigo disperata
i sordi mari.
L'aria, che d'ora in ora
riceverà i miei fiati,
li porterà per nome del cor mio
a veder, a baciare le patrie mura,
ed io starò solinga,
alternando le mosse ai pianti, ai passi,
insegnando pietade ai tronchi e ai sassi.
Ahi sacrilego duolo,
tu m'interdisci il pianto,

vandaag zal Poppea
keizerin worden van Rome
ik, haar voedster,
stijg in aanzien
het gewone volk wil ik niet meer kennen
wie me met 'je' en 'jij' aansprak,
zal me 'Uwe Hoogheid' noemen

wie me op straat ontmoet,
zal zeggen dat ik jong en mooi ben
hoewel ik meer lijk op de Sibylle
uit een oude legende
maar iedereen hoopt me te paaien

voor een goed woordje bij Poppea
ik zal dat gefleem niet tegenspreken en
me deze loftuigen laten welgevalen
ik werd geboren als slavin
maar zal sterven als een dame
maar mocht ik het overdoen
dan zou ik als dame geboren willen worden
om als slavin te sterven
wie afstand moet doen van weelde,
gaat wenend de dood tegemoet
maar voor wie zich aftobt als slavin,
is de dood een gelukkige verlosser
een eind aan alle ellende

Ottavia:
vaarwel, Rome, vaderland, vrienden...
onschuldig moet ik jullie verlaten
bittere tranen schreiend ga ik in ballingschap
de zeeën die ik oversteek,
zijn doof voor mijn wanhoop
de wind zal mijn zuchten meevoeren

en de muren van mijn geboortestad kussen

ik zal eenzaam ronddolen

en bomen en stenen deernis leren
hardvochtige smart,
jij verbiedt me te huilen

today Poppea will become
empress of Rome
I, her nurse,
will rise to greater prestige
I will no longer know the common people
who once addressed me with my name
they will now call me 'Your Highness'.

Those who meet me in the street,
will say that I am young and beautiful
though I am more like the Sibylle
from an old legend
but everyone hopes to win me over

for get a favour out of Poppea
I will not contradict that flattery
and I will accept these praises
I was born a slave
but will die like a lady
but if I were reborn some day
then I wish to be born a lady
and to die as a slave
those who leave wealth behind,
go weeping to their death
but to those who toil as a slave,
death is a happy saviour
an end to all misery

Ottavia:
farewell, Rome, homeland, friends...
though innocent, I must leave you
I go into exile weeping bitter tears
the seas I cross,
are deaf to my despair
the wind will carry my sighs

and kiss the walls of my homeland

I will wander on my own

teaching pity to trees and stones
laspheous sorrow
you forbid my tears

mentre lascio la patria,
né stillar una lagrima poss'io,
mentre dico ai parenti e a Roma a dio.

SCENA OTTAVA

Nerone, Poppea, Consoli, Tribuni, Amor, Venere in Cielo e
coro d'Amori.

NERONE

Ascendi, o mia diletta,
della suprema altezza
all'apice sublime
blandita da le glorie,
ch'ambiscono servirti, come ancelle,
acclamata dal mondo e dalle stelle;
scrivi del tuo trionfo
tra i più cari trofei,
adorata Poppea gli affetti miei.

POPPEA

Il mio genio confuso
al non usato lume
quasi perde il costume,
signor, di ringraziarti.
Su queste eccelse cime
ove mi collocasti,
per venerarti a pieno
io non ho cor che basti.
Doveva la Natura
al soprapìù degli eccessivi affetti un core a parte fabbricar ne'
petti.

NERONE

Per capirti negl'occhi
il Sol s'impicciolì,
per albergarti in seno
l'alba dal ciel partì,
e per farti sovrana a donne e a dèe,
Giove nel tuo bel volto
stillò le stelle e consumò l'Idée.

POPPEA

Da' licenza al mio spirito
ch'esca dall'amoroso laberinto
di tante lodi e tante,

nu ik mijn vaderland verlaat
geen traan mag ik vergieten
terwijl ik mijn vrienden en Rome vaarwel zeg

Nero:

stijg op, mijn geliefde,
tot de hoogste keizerlijke macht

door hemel en aarde zul je
bediend en bejubeld worden

aanvaard mijn liefde, dierbare Poppea,
als het sieraad van je overwinning

Poppea:

ik ben beduusd
door deze ongewone pracht
weet ik niet hoe
ik u moet danken, heer
op deze hoge plaats
waarop u mij hebt geplaatst
is mijn hart niet groot genoeg
om u ten volle te eren
de natuur moest ons een tweede hart geven
voor zo'n overvloed aan liefde

Nero:

om in jouw ogen te passen
heeft de zon zich klein gemaakt
om in jouw boezem te kunnen wonen
heeft de dageraad de hemel verlaten
Om jou koningin van vrouwen en godinnen te maken, verfijnde
Jupiter de sterren in je gelaat
vervolmaakte het idee van schoonheid.

Poppea:

Sta mijn ziel toe
om het liefdeslabyrint
van zoveel lof te verlaten

as I leave my homeland
I cannot not shed a tear
while I bid to my friends and Rome farewell

Nero:

ascend, my love,
to the highest imperial power

by heaven and earth you will
be served and acclaimed

accept my love, dear Poppea,
as the jewel of your triumph

Poppea:

I am confused
by this unaccustomed magnificence
I do not know
how to thank you, my lord
on these supreme summits
where you have placed me
my heart is not big enough
to venerate you fully
nature should have made us a second heart
for such an abundance of love

Nero:

to contain itself your eyes
the sun has shrunk
to dwell in your breast
the dawn has left the sky
For you to be queen of women and goddesses
Jupiter distilled the stars
in your face and perfected the idea of beauty.

Poppea:

Allow my spirit
to leave the amorous labyrinth
of so much praise

e che s'umili a te come conviene,
mio re, mio sposo, mio signor, mio bene.

NERONE

Ecco vengono i Consoli e i Tribuni,
per riverirti, o cara:
nel solo rimirarti
il Popolo e 'l Senato
omai comincia a diventar beato.

CONSOLI E TRIBUNI

A te, sovrana Augusta,
con il consenso universal di Roma,
indiademiam la chioma.
A te l'Europa e 'l mar
che cinge e serve questo impero felice,
ora consacra e dona
questa del mondo imperial corona.

NERONE & POPPEA

Pur ti miro,
pur ti godo
pur ti stringo,
pur ti annodo,
più non peno,
non moro
O mia vita, o mio tesoro.
Io son tua,
tuo son io,
spemme mia, dillo, di',
tu sei pur, spemme mia,
L'idol mio, dillo, di'
tu sei pur, spemme mia,
si mio ben,
sì mio cor, mia vita sì.
Pur ti miro,
pur ti godo,
pur ti stringo,
pur ti annodo,
più non peno,
non moro
o mia vita, o mio tesoro.

En laat me buigen voor u, mijn koning,
mijn echtgenoot, mijn heer, mijn liefste

Nero:

kijk, daar komen de consuls en de tribunen
om je te eren, liefste

het volk en de senaat zijn gelukkig
zodra ze je aanschouwen

Consuls & tribunen:

soevereine heerseres,
met instemming van heel Rome
kronen wij u
Europa en de zee
omgeven dit gelukkige rijk
zij dragen de keizerskroon
plechtig aan u op

Nero & Poppea:

ik kijk naar je,
ik begeer je,
ik omhels je,
ik druk je tegen me aan
ik lijd niet meer,
ik kwijn niet meer,
mijn leven, mijn schat
ik ben van jou,
van jou ben ik,
hoop van me, zeg het toch
jij bent mijn liefste, mijn hoop
jij bent mijn idool
jij bent mijn liefste, mijn hoop
ja mijn lief
ja mijn hart, ja mijn leven
ik kijk naar je,
ik begeer je,
ik omhels je,
ik druk je tegen mij aan
ik lijd niet meer,
ik kwijn niet meer
mijn leven, mijn schat

And let it humble itself before you,
my king, my lord, my love.

Nero:

behold, here come the consuls and the tribunes
to honour you, my dear

the people and the senate are happy
as soon as they see you

Consuls & Tribunes:

sovereign ruler,
with the consent of all Rome
we crown you
Europe and the sea
surround this happy empire
they bestow the imperial crown
solemnly to you

Nero & Poppea:

I behold you,
I delight in you
I embrace you,
I press you,
I no longer suffer
I no longer die
my life, my treasure
I am yours,
your are mine
my hope: say it, speak
you are my love, my hope
you are my idol
you are my love, my hope
yes my dear
yes my heart, yes my life
I behold you,
I delight in you
I embrace you,
I press you,
I no longer suffer
I no longer die
my life, my treasure

Vertaling: Corinna van Schendel, met dank aan De Nationale Opera